MALİYE HESAP UZMANLARI VAKFI

YENİ YATIRIM VE VERGİ TEŞVİKLERİ

BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

15 Eylül 2009

MALİYE HESAP UZMANLARI VAKFI

YENİ YATIRIM VE VERGİ TEŞVİKLERİ

BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

15 Eylül 2009

SUNUŞ

"Yatırım ve Vergi Teşvikleri", çok uzun zamandan beri üzerinde çalışılan konu idi. Hükümet çevreleri ile diğer yetkili ve ilgili kuruluşların değişik yaklaşım ve değerlendirmeleri kamuoyuna yansıyordu.

Sonunda, 16 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete'de yatırım teşviklerine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı. Bu kararnameyi, 28 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ izledi.

Öte yandan yatırım ve istihdamı teşvik etmek üzere vergi kanunlarında da öneli değişiklikler yapıldı. İndirimli kurumlar vergisi ve KOBİ birleşmeleri gibi konularda çok yeni düzenlemeler getirildi.

Bütün bu düzenlemelerin kamuoyuna ve ilgili çevrelere aktarılması gerekiyordu. Çünkü; çok köklü mevzuat değişiklikleri yapılmıştı.

İşte Maliye Hesap Uzmanları Vakfı ve Oluş Yayıncılık olarak bu düzenlemeleri ilgililere aktarmak istedik. Konularla ilgili en yetkili bürokratları ve uzmanları bir araya getirdik.

Vakfımızın Başkan Yardımcısı **Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU**'nun yönettiği bilgilendirme toplantısına; Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürü **Feridun BİLGİN**, Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanı **Feyyaz YAZAR** ve PwC Mevzuat, Eğitim ve Araştırma Başkanı **Recep BIYIK** katıldı.

Adı geçen yetkililere ve bilgilendirme toplantısına katılarak görüş bildiren ve katkı sağlayan herkese teşekkür ediyoruz.

Oğuz TEZMEN
Maliye Hesap Uzmanları Vakfı
Başkanı

geniş bir kitleyi ilgilendirmesi, gerçekten bu konuda kafa karışıklığının tam olarak giderilmemiş olması bize böyle bir Bilgilendirme Toplantısına yönlendirdi. Gerçekten de, arkadaşlarımızın değerli katkılarıyla yararlı olacağını ümit ettiğimiz bugünkü toplantıyı gerçekleştirdik.

Bu toplantı, yatırım ve vergi teşviklerini içeriyor. Aslında, Türkiye, gerek yatırım, gerek vergi teşvikleri konusunu çok uzun yıllardır gündeminde tutmuş, ancak, ne ölçüde başarılı olduğu hep tartışılmıştır. Gerçekten, bölgesel kalkınma için özel teşvikler verilmiş, nakdi teşvikler verilmiş, vergisel teşvikler uygulaması, yatırım..., bunlar aktif olarak uygulamaya sokulmuş. Ancak, başarısı konusunda, özellikle bölgesel kalkınmayı gerçekleştirip gerçekleştirmediği konusunda teorik olarak ciddi tartışmalar hâlen yürürlükte.

Burada, bu işin teorisinden çok, mevcut düzenlemeler neyi getiriyor, yatırımcılara ne imkânlar sağlıyor, bunlar, kamudaki, özel sektördeki, akademik çevrelerdeki uzmanlarca tartışılsın istedik ve değerli mensubumuz, Vakfımızın Başkan Vekili Nevzat Saygılıoğlu Hocamızın çabalarıyla bunu organize ettik. Teşvik ve Uygulamanın burada temsil edilmesi, Gelir İdaresinin burada temsil edilmesi, Üniversitenin temsil edilmesi, ayrıca özel sektör perspektifinden bakacak olan arkadaşımız Recep Beyin de burada bulunması, bu konunun çok yararlı boyutta ele alınacağının önemli bir göstergesi.

MALİYE HESAP UZMANLARI VAKFI
VE OLUŞ YAYINCILIK A.Ş.
TARAFINDAN ORTAKLAŞA DÜZENLENEN
"YENİ YATIRIM VE VERGİ TEŞVİKLERİ"
KONULU
BİLGİLENDİRME TOPLANTISI
15 Eylül 2009

Vehbi KARABIYIK (Sunucu)- Bu sezonun **"teşvikler"**le ilgili ilk toplantısında sizlerle birlikte konuyu incelemeyi planlıyoruz, düşünüyoruz. Onun için, konunun uzmanlarını rica ettik, sağ olsunlar, bizi kırmayıp geldiler. Siz de lütfettiniz buraya kadar geldiniz.

Bu toplantının Vakfımız adına hepinize yararlı olmasını umuyoruz.

Açış konuşmasını yapmak üzere eski Bakanımız ve Vakfı Başkanımız Sayın Oğuz Tezmen'i kürsüye davet ediyorum; buyurun üstat.

OĞUZ TEZMEN (Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Başkanı)- Değerli üstatlar, sevgili katılımcılar; hepinizi Hesap Uzmanları Vakfı adına saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Maliye Hesap Uzmanları Vakfı bu tür bir **"Bilgilendirme Toplantısı"**nı ilk defa yapıyor. Niye böyle bir ihtiyaç oldu? Bize, gerek özel sektörden, gerekse kamuda çalışan birçok arkadaşımızdan talep geldi. Özellikle teşvik uygulamasının, teşviklerin (yatırım, vergi) çok

PANEL

Panel Başkanı : Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU

Panelistler : Feridun BİLGİN

Recep BIYIK

Feyyaz YAZAR

PROF. DR. NEVZAT SAYGILIOĞLU (HUV Başkan Yardımcısı/Gazi Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi/Panel Başkanı)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli üstatlarım, değerli başkan; sevgili meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu andaki sıfatım akademisyen olmakla beraber, bir Kurul mensubu olarak, Vakfın yönetiminde görev alan biri olarak bu görevi üstlendim. Sayın Başkanımızın, üstadımızın da ifade ettiği gibi, ilk kez böyle bir organizasyonu yapıyoruz. Önümüzde başka projeler de var. Buradaki katılımınız ve katkınız bize ışık tutacaktır.

Bu teşvikler konusuna biz biraz takıldık. Bildiğiniz üzere Hesap Uzmanları Vakfı her yıl bir yarışma düzenler. Geçen yılki yarışmayı, Gazi Üniversitesinden bir araştırma görevlisi kazandı. Sayın Ferit ŞAHENK'in bile hayran olduğu değerli araştırma görevlisi arkadaşımızın konusu, para ve maliye politikalarının uyum sorununun kriz ortamında nasıl olduğunu inceleyen makroekonomik bir değerlendirmeydi. Bu seneki araştırma konumuz

Gerçekten ilgiyle karşılanmıştır. Bugün buradaki bu katılım, faydalı bir iş yaptığımızın kanıtıdır.

Bu Bilgilendirme Toplantısında konunun bu boyutlarıyla tartışılması, ortaya çıkan ihtiyaçların şekillendirilmesinde karar alıcıları aydınlatacak ümidindeyiz.

Katıldığınız için tekrar teşekkür ediyorum ve hoş geldiniz diyorum.

Paneli yönetmek üzere Sayın Saygılıoğlu Hocamızı kürsüye davet ediyorum. Kendisi diğer arkadaşlarımızı davet edecektir.

Buyurun SAYGILIOĞLU.

Hepinize teşekkür ediyorum.

da teşvikler üzerine. **"Bölgesel ve Sektörel Devlet Yardımlarının, Teşviklerin Ekonomik Etkileri"** konulu bir araştırma yarışması düzenledik.

Ödülün birincisine 10 bin lira, ikincisine 5 bin lira, üçüncüsüne 2 bin 500 lira veriyoruz.

O jüride; Feridun Bilgin arkadaşımız, Güngör Uras Hocamız var, Profesör Doktor Tamer Müftüoğlu Hocamız var, Vakıf Başkanımız var, TÜSİAD Genel Sekreteri var, Odalar Birliği Başkan Vekili var.

Bunu da bu vesileyle, teşviklere ilgi duyanları teşvik adına uyarmak için söylüyorum.

Böyle bir Ramazan günü, bayrama yaklaşan günler, öğleden sonra; tabii kolay değil. Ama, bunu kolay hâle getirmek sizin elinizde, özellikle de panelistlerin elinde. Ben de Oturum Başkanı olarak elimden geleni yapacağım.

Bu toplantı mümkün olduğu ölçüde interaktif olursa gerçekten çok büyük yarar sağlar.

Resmi Gazeteleri açıp ilgili bölümlerini okumamız yetmiyor. Uygulamada gerçekten önemli konular, sorunlar karşımıza çıkıyor.

Bugün işlenecek konuların başında **"yatırım teşvikleri"** geliyor. Bizzat Sayın Başbakanın da sahiplendiği, kendisinin ekonomi kurmaylarıyla kamuoyuna anlattığı teşvikler sonunda yayınlandı, kararnameleri çıktı, tebliği çıktı. Önemli bir konu. Bunun ne olduğunu bizzat ilgilisinden dinleyeceğiz. Onun dışında, **"vergi teşvikleri"**

dediğimiz zaman, özellikle indirimli Kurumlar Vergisi uygulaması ve KOBİ birleşmeleri de yine Kurumlar Vergisinde ya da vergi sistemimizde yer alan önemli konular, önemli değişiklikler. Gündemde olması hasebiyle, Gelir İdaresinden gelen Feyyaz arkadaşımızdan da rica ettik ve **"varlık barışı"** konusunu da bunların içine dahil ettik. Sonuçta o da bir anlamda teşvik; **"yüzde 2, yüzde 5 verin bu kalkandan siz de yararlanın"** anlamında bir teşvik.

Sözü uzatmadan panelist arkadaşlarımı davet etmek istiyorum:

Feridun Bilgin; Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürü.

Buyurun Sayın Bilgin...

Sayın Feridun Beyle benim, Hazine'de Müsteşar Yardımcılığı ve Vekilliği yaptığım dönemde 3.5 yıl aynı odayı paylaşacak kadar yakın bir çalışmamız olmuştur. İşin iyi bir teknokratıdır. Aklınıza gelen her türlü soruyu sormakta serbestsiniz.

Feyyaz Yazar arkadaşımız, Gelir İdaresi Başkanlığında Grup Başkanı. Bakalım bize bu varlık barışını nasıl anlatacak ki, biz de bu barışa katkı sağlayalım, açılıma katılalım. **"Açılım"**ı, moda olduğu için söylüyorum.

Üçüncü arkadaşımız Sayın Recep Bıyık, uzun yıllar Gelir İdaresinde, eski hâliyle Gelirler Genel Müdürlüğünde görev yaptı, eski hesap uzmanı arkadaşımız. Genel Müdürlük yaptığım sırasında beraber çalıştık. Şimdi,

Pricewaterhouse'de Mevzuat, Eğitim ve Araştırma Başkanı.

Eğer izniniz olursa, Sayın Vakıf Başkanımızın da başka bir toplantısı var, biraz peşinatçı davranıp Oğuz TEZMEN Başkanımdan başlayarak misafirlerimize plaketlerini vermek istiyoruz.

Feridun Bilgin anlatmadan önce hediyeni bir al.

Vehbi KARABIYIK (Sunucu)- Sayın Genel Müdürüm buyurun lütfen. Plaketimizi Vakıf Başkanımız Oğuz Bey tevdi edecekler... (Plaket Takdim Edildi)

Tebrik ederiz.

Oturum Başkanımız Profesör Doktor Nevzat Saygılıoğlu'nun plaketini tevdi etmek üzere Oda Başkanımız Sayın Sezai Onaral'ı istirham ediyoruz... (Plaket Takdim Edildi)

Tebrik ederiz.

Sayın Feyyaz Yazar Beyin plaketini takdim etmek üzere Vergi Konseyi Başkanı Mustafa Uysal üstadımızı rica ediyoruz... (Plaket Takdim Edildi)

Tebrik ederiz.

Sayın Recep Bıyık Beyin plaketini vermesini Dernek Başkanımız İbrahim Yumuşak'dan rica edeceğiz; buyurun İbrahim Bey... (Plaket Takdim Edildi)

Tebrik ederiz.

Efendim plaketlerimiz takdim edildi. Toplantımızı takip etmekte serbestsiniz. Hepinize tekrar hayırlı olsun.

PANEL BAŞKANI- Teşekkür ediyoruz Sayın Karabıyık.

İlk sözü, yatırım teşviklerinin çerçevesini, işleyişini ele almak üzere Sayın Feridun Bilgin'e vereceğim.

İzniniz olursa program akışıyla ilgili de şöyle bir bilgi arz edeyim: Saat 16'da 15 dakika kadar bir çay-kahve molası vereceğiz. Arkasından da sorularınızı, katkılarınızı, eleştirilerinizi alacağız. Bunları da kayda alıyoruz.

Buyurun Sayın Bilgin.

FERİDUN BİLGİN (Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürü)- Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Hesap Uzmanları Vakfının sayın üyeleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz, 16 Temmuz itibarıyla yeni teşvik sistemi yürürlüğe girdi. Hazine Müsteşarlığı olarak, buna ilişkin uygulamaya yönelik tebliğimizi de 28 Temmuz tarihinde Resmi Gazetede yayımladık ve 28 Temmuz'dan itibaren, yeni döneme ilişkin teşvik belgelerinin düzenlenme işlemlerini başlattık.

Teşvik sistemi yıllardan beri hep konuşulur; çoğu defa da, üzerine yüklenmesi gereken misyondan fazla şeyler beklenir. Bu anlamda, bu yeni sistemde neleri tasarladık, neleri öngörüyoruz, beklentilerimiz nelerdir, genel bir çerçevesini verip mümkün olduğunca işin mali boyutlarını, detay uygulamalarına yönelik kısımlarını sayın üstatlarıma bırakacak şekilde, o kısımlarla ilgili

genel bilgileri aktardıktan sonra konuyu sürem içerisinde sizlerle paylaşmayı arzu ediyorum.

Birtakım kısıtlarımız var. Yeni bir teşvik sistemi tasarlarken nelerle kısıtlıyız, bakış açımız neler olmalı; bu hususları sizlerle paylaşmayı arzu ediyorum.

Biz, Dünya Ticaret Örgütünün kurucu üyesi olarak, kurallarına tabi olduğumuz birtakım hususlar var. Temel olarak yasak, uygulayamayacağımız bazı teşvikler var. Genel olarak yasak sübvansiyonları iki başlık altında topluyoruz: Birincisi, doğrudan ihracat performansına dayalı bir teşviki uygulayamıyoruz. Ne demek istiyorum? Örneğin, **"ihracat taahhüdünde bulunursanız vergi, resim, harç istisnası veririz"** gibi geçmiş dönemde teşviklerimiz vardı. Artık içinde bulunduğumuz dönemde, teşviki vermek belirli sınırlar içinde mümkün olmakla beraber, sınırı ne olursa olsun, örneğin doğrudan ihracat hedefli teşvik uygulamamıza imkân yok; bu, Dünya Ticaret Örgütünün doğrudan yasakladığı bir şey. Bir de, ithal mal yerine yerli malın özendirilmesini teşvik edici sistemlere de artık kendi teşvik uygulayamalarında yer veremiyoruz. Haklı olarak zaman zaman, yabancı menşeli mallara karşı Türk mallarının alımının desteklenmesi yönünde birtakım görüşler beyan ediliyor. Türk mevzuatında buna benzer bir uygulama, yani yüzde 15'lik bir avantaj sağlama şu anda sadece kamu ihale alımlarında var biliyorsunuz. Bu bile, Avrupa Birliği'yle yürütmekte olduğumuz **"İşletmeler ve Sanayi Politikaları"** faslında eleştiri konusu olarak

yer almaktadır. Şunu söylemek istiyorum: Tabi olduğumuz bazı kurallar, bazı şeyleri uygulamamıza engel teşkil ediyor, bunların bilinmesi lazım.

Dünya Ticaret Örgütü kuralları çerçevesinde bir ikinci husus da; bazı uygulamalarda dava açılıp Dünya Ticaret Örgütünce yürütülen incelemeler sonunda da, eğer yapılan yardımın yoğunluğunun fazla olduğu tespit edilirse, bunlara ilişkin uygulamaları kaldırmayı talep edebilirler. Bu ikincisi incelemeye tabi. Bunlar ne tür teşvikler? Başka bir üyenin benzer ürününün bir pazara girişini engelleyecek teşvikler uygulamak. Bu birincisi, bizim kendi ülkemize yönelik bir ürün girişi. Başka bir ülkeye yapılan ihracat, diğer ülkelerin aynı ülkeye yaptığı ihracatı ciddi ölçüde etkiliyor ise, bu da dava edilebilir konuların içerisine giriyor, yani bu da incelemeye tabi konulardan birisi. Bir de, bir mal dünya ticaretinde sürekli pazar payını arttırıyor ise, bunu da incelemeye alabiliyorlar. Bu durum teşviklerden kaynaklı bir uygulama ise, bu da dava edilebilir bir konudur. Bunlar, bizim sistemimizin kısıtları. Bu bahsettiğim şeyler, Dünya Ticaret Örgütünün kuralları.

Bir de Avrupa Birliği açısından bazı kurallara tabiyiz.

Ar-ge, çevre, KOBİ gibi, uygulaması serbest olanlar, **"yatay yardımlar"** dediğimiz birinci kısmı oluşturuyor. Belirli büyüklükteki işletmelere yahut belirli konulara yapılan yardımlar genel olarak serbesttir.

Bizim teşvik sistemimizin oturduğu ana unsur, bölgesel yardımlarla ilgili kısım. Biz de, olaya bölgesel uygulamalar çerçevesinde yaklaşarak yapıyoruz. Kurallara uyduğumuz çerçevede bölgesel yardımları uygulamak mümkün.

Bir de **"De minimis"** dediğimiz, herhangi bir işletmeye 3 yılda toplam, -son ekonomik krizle birlikte bu 200 bin Euro'ya çıkartıldı- 200 bin Euro'ya kadar yapılan destekler inceleme dışı, serbest.

Özel kurallara tabi bazı sektörler var. Dört tane önemli sektör var: Bunlardan bir tanesi gemi inşa. Gemi inşada, sadece mevcut tersanelerin iyileştirilmesine veya modernizasyonuna yönelik teşvikleri verebiliyoruz. Herhangi bir yeni tersane kurulması yahut ona bir destek verilmesi Avrupa Birliği kuralları çerçevesinde yasak.

Sentetik elyafta, bölgesel uygulamalar da dahil, tüm teşvikler yasak. Sadece modernizasyon yatırımlarına destek verebiliyoruz; tevsi ve entegrasyon yatırımlarına destek veremiyoruz.

Çelik sektöründe tüm teşvikler yasak. Avrupa Birliği'yle şu an bu konuda yürütmekte olduğumuz özel bir ulusal yeniden yapılandırma planı var. 1995 yılında Gümrük Birliğine bağlı olarak imzalamış olduğumuz Ortaklık Konseyi kararı, 1996'dan 2001 yılına kadar sadece yeniden yapılanmaya yönelik modernizasyon teşvikleri vermemizi öngörüyor idi. 2001 yılı sonu itibarıyla da hiçbir desteği vermemize imkân yok. Bu konu

ayrı bir başlık altında yürütülüyor. Tüm teşvikleri de durdurmuş durumdayız.

Kömürde de sadece, üretim faaliyetlerinin azaltılmasına veya sektörün yeniden yapılanmasına yönelik olarak destek verebiliyoruz; kömür sektörünün de böyle bir özel konumu var.

Bir şeyi de kaçırmamak lazım. Bir yatırım teşvik sistemini konuşuyoruz; bazen işletme teşvikleriyle yahut ihracat teşvikleriyle karıştırılıyor. Bugün konumuz, yatırımlara yönelik bir teşvik sistemi, ki Müsteşarlık olarak da, Genel Müdürlük olarak da faaliyet alanımız, yeni teşvik sistemiyle birlikte esas olarak yatırımlara yönelik teşvik sistemiyle bağlantılı.

Bu dönemde uygulamakta olduğumuz sistemin üç tane unsuru var: Birincisi, genel teşvik sistemi, tüm Türkiye'de bir ayırım yapmaksızın yürütmekte olduğumuz uygulama; ikincisi, bölgesel teşvik sistemi; üçüncüsü de, belirli özellikteki büyük ölçekli yatırımların teşvikine ilişkin uygulamalar.

Genel teşvik sistemi; yeni sistem yürürlüğe girmeden önce de zaten yürütmekte olduğumuz, sadece, makine teçhizat alımında Gümrük Vergisi Muafiyeti ve KDV İstisnasını öngören sistem. Burada, herhangi bir bölgesel ayrım yapılmaksızın, Türkiye'nin neresinde olursa olsun, yasakladığımız, teşviki yasak konular hariç olmak üzere, -ki bunu kararnameyle ilan etmiştik- yapılan yatırımların birinci ve ikinci bölgelerde asgari 1 milyon,

bu bölgenin yatırım alanlarına ilişkin potansiyelleri belirlenirken, bu il gruplarının hepsinin bileşiminden bir sonuç çıkmıştır. Bazen sadece Muğla için öngördüğümüz bir konu Aydın, Denizli açısından ters gelebilir. Dolayısıyla, hepsinin bileşiminden oluşan bir yatırım alanları, yatırım konuları listemiz belirlendi.

Bölgelerimiz böyle. Artık, 7 coğrafi bölge yahut daha önceki yıllarda olduğu gibi, kalkınmada öncelikli yöre, gelişmiş yöre, normal yöre gibi kavramları bırakıp teşvik sistemimizi bu 26 bölge üzerinden konuşacağız. Zaten Avrupa Birliği'nde de teşvikler bu bölge bazında yürütülüyor, müzakere ediliyor ve uygulanıyor.

Her bir bölgedeki illerin farklı farklı konularının bileşimiyle bu konular belirlendikten sonra, bu illerin gelişmişlik seviyelerine göre de teşviklerle ilgili yardım yoğunlukları farklılaştırıldı.

Biliyorsunuz, teşviklerin yoğunluğu olarak ülkemiz dört gruba ayrıldı; bu da çok tartışılan bir konu. Ben mümkün olduğunca sistemin mantalitesi üzerindeki kısımlara değinmek istiyorum. Esas itibarıyla, biz başlangıçta her bir bölgeyi tek başına almaya karar verdik; 26 bölgenin her birinin gelişmiş seviyesine göre yardım yoğunluğunu farklılaştıralım diye ortaya çıktık. Maalesef, endeks değerlerine vurduğumuzda, bölgeler arasında hiçbir ayırt edici özellik çıkmadı. Bir ayrım ve yönlendirme oluşturamıyorsunuz. Dolayısıyla, bir toplulaştırma ihtiyacı hasıl oldu. Devlet Planlama Teşkilatı ve tüm kurumlarla birlikte, dörtlü yapı, beşli yapı, altılı yapı üze-

üçüncü ve dördüncü bölgelerde de 500 bin liranın üzerinde olması hâlinde, bu yatırımlarla ilgili olarak satın alınacak makine ve teçhizat; Gümrük Vergisinden muaf ve KDV istisnasına tabi. Bu genel sistemimiz çok basit. biliyorsunuz, bu dönemde sektörel konularda İstanbul özellikle çok tahditli. İstanbul'da yapılacak 1 milyonun üzerindeki yatırımların, yasak yatırımlar içerisinde olmaması kaydıyla, Gümrük Vergisi muafiyeti ve KDV istisnasından yararlanması mümkün.

Bölgesel sistemimiz, bölgesel yapımız önümüzdeki dönemde değişiyor. Teşvik sistemindeki istatistiki bölge birimleri sınıflandırması; **"İBBS- Düzey 2"**ye göre belirlenmiş, 26 alt bölgeden oluşan yeni bir bölgesel yapılanma.

Şu aynı renkli il grupları (26 adet), aynı grubun içerisinde...

Esas itibarıyla, bu gruplandırma, Avrupa Birliği'yle bölgesel yardımların ve bölgesel tüm çalışmaların yürütülmesi amacıyla zaten 2002 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla ilan edilmişti. Yani bu öngördüğümüz yapı, bugünün yapısı değil; 2002 yılında Avrupa Birliği'ne Bakanlar Kurulu kararı alarak sunmuş olduğumuz bölgesel gruplama.

Yatırım konuları, bu aynı gruptaki illerin potansiyeli dikkate alınarak belirlenmiştir. Burada İstanbul, Ankara ve İzmir tek başına bir bölge, her birisi ayrı ayrı birer bölge, fakat diğer iller, örneğin Konya'yla Karaman beraber, Antalya, Burdur, Isparta beraber. Dolayısıyla,

içinde bulunduğum için söylüyorum. Bu endeksin kırılma noktalarında gruplar oluşturuldu; bunu da bilgilerinize arz etmek istiyorum.

Bölgesel konular belli. Buna bağlı olarak gruplandırmalar da, en gelişmiş seviyeden en düşük seviyeye kadar birinci bölge, ikinci bölge, üçüncü bölge, dördüncü bölge diye haritada dörde ayrıldı. Bu kırmızı olan birinci bölge, alttaki pembeler ikinci bölge, ortadaki sarı kuşak üçüncü bölge, mor olanlar da dördüncü böyle.

Bir husus da şu: Mesela haklı olarak Manisa çok tartışılıyor. İl grubu itibarıyla baktığımızda, evet, haklı bir olay ama, endeks değerine göre, Manisa, Kütahya, Uşak, Afyon grubunun bileşimi mesela Zonguldak, Karabük, Bartın'dan bile daha kötü gözüküyor. Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak sınırda değil; onun üstünde Zonguldak, Karabük, Bartın var, onlardan sonra da Manisa'nın bağlı bulunduğu il grubu geliyor.

Eldeki verilerle gelinen nokta bu. 2010 sonu itibarıyla, yeni değerlere göre yeni bir yapının oluşturulması mümkün.

Bölgesel yapıda uyguladığımız teşvikler şunlardır:

* Makine ve teçhizat alımında KDV istisnası

* İthal makine ve teçhizat alımında Gümrük Vergisi muafiyeti

* Üçüncü ve dördüncü bölgelerde faiz desteği (birazdan anlatacağım)

rinde çalıştık ve sonunda dörtlü yapıya karar verildi. Biliyorsunuz, bu dörtlü yapı da çok eleştiriliyor. Bu yapının eleştirilecek tarafı şu:

Maalesef, sosyoekonomik gelişmişlik endeksine ilişkin olarak kamunun elinde sadece, 2001 yılı verilerine dayalı olarak 2002 yılında yayınlanmış bir veri var. Öyle bir göstergeyle ortaya çıkalım ki, bunun objektifliği ortaya çıksın, kimse de itiraz etmesin diye, hangi tür değerler ele alınır diye çok tartışıldı. Eldeki tek resmi rakam bu. Biliyorsunuz, Sayın Başbakan, teşvik sistemiyle ilgili toplantıda da ilan etti; 2010 yılı sonuna kadar Devlet İstatistik Enstitüsü ve Devlet Planlama Teşkilatı beraberce yeni sosyoekonomik gelişmişlik endeksini tamamlayacak. Ona göre de, 2010 sonrasında yeni yapıya göre bölgesel yapıda farklılıklar olabilecek.

Sadece dikkat çekmek açısından söylüyorum; Karadeniz Bölgesinin neden dördüncü bölgede olduğu hususu çok tartışılıyor.

Dikkat ederseniz, bu, değerlere göre kırılma noktaları...

Trabzon, Ordu, Giresun, Rize ve Artvin'in, -okunabiliyor mu bilmiyorum- endeks değeri eksi 055.8. Aşağıdaki Elazığ, Bingöl, Tunceli grubu da eksi 055.9. Bunu beraber atmak gerekiyor, ikisi aynı grubun yeri; yani, **"Tunceli, Bingöl, Elazığ grubunun üçte mi olmalı, yoksa, Trabzon, Ordu, Giresun'un dörtte mi olmalı, diğer illerin özelliği sebebiyle, Karadeniz Bölgesinde, dörtte kalmalı"** gibi. İçinde hiçbir siyasi değerlendirme yok, bundan emin olabilirsiniz; bizatihi

viklerden bağımsız olarak, her şeyiyle yatırımlar için bir cazibe merkezi. İşin bir bu boyutu var. İkinci boyutu da; artık bundan sonra sanayileşmenin de mümkün olduğu kadar İstanbul ekseninden çıkmasını arzu ediyoruz. Zaman zaman uygulamıştık; İstanbul'un yasaklı olduğu, tahditli olduğu bölgelerinin geçmişte çok örnekleri var. Bir Trakya Bölgesi, Tekirdağ, Çerkezköy Bölgesi, belki Kocaeli, belki Bursa, o tür uygulamalarımızın sonuçları olarak ortaya çıktı.

Tekstil konusu, taşıma mevzu çok tartışılıyor. Bu konu, bizim teşvik sistemiyle getirdiğimiz bir yapı değil; bu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın geçen yıl sektörü, bütün kurumları bir araya toplayarak oluşturduğu ve ilan ettiği tekstil stratejisinin bir sonucu. Biz, teşvik sistemiyle tekstil stratejisi oluşturmadık; oluşan bir tekstil stratejisi vardı, onun yansımalarını yeni teşvik sistemimize taşıdık.

Ülkemizin genel kalkınmışlık ve sosyal hayatıyla alakalı olduğu için, konunun önemine binaen; eğitim, sağlık ve üç yıldızın üzeri turizm konaklama tesisi yatırımları (İstanbul haricinde) bütün bölgelerde teşvik ediliyor.

Bir ve ikinci bölgedeki asgari 50 kişilik istihdam sağlayan tesislerin (tekstil tesisleri de dahil) dördüncü bölgeye taşınmasını teşvik ediyoruz.

Bir de, aslında Avrupa Birliği kurallarının da gerekliliği olarak, bölgesel teşviklerden yararlanan tesislerin bulunduğu bölgede 5 yıl faaliyette bulunmaları zorunlulu-

* Yeni yatırıma bağlı olarak oluşturulacak yeni istihdamın (bu kısmı önemli, SSK'yı anlatırken geçeceğim) sosyal güvenlik primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının, bölgelere göre değişen yıllar çerçevesinde Hazinece karşılanması ,

* Kurumlar yahut Gelir Vergisi indirimi

* Yatırım yeri tahsisleri

Bütün bunları ilgili tüm kurumlarla (Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı), herkesle ortak çalışarak bu sistemi kurguladığımızı da belki en başta söylemem lazımdı, bunu da bu vesileyle arz etmek istiyorum.

Bölgesel konuları, potansiyelleri belirlerken, illerin potansiyellerinin birleşiminden bir il grubu belirlediğimizi arz etmiştim, ama bazı sektörel ve bölgesel istisnalarımız var: Bunların birincisi; İstanbul'un özel yapısı sebebiyle konuları çok sınırlı biliyorsunuz. Ayrıca, bir teşvikçi gözüyle de baktığımızda, bir yatırımın İstanbul'da yapılması zaten en büyük teşviktir.

Sayın Bakanımız da biraz önce arz etmişti; bugüne kadar bölgesel yapılardan acaba gerekli sonuçları aldık mı almadık mı? Bir yatırımın bir bölgeye gitmesi sadece teşviklerle alakalı olmuyor bildiğiniz gibi. Yatırım ortamının olmadığı yere yatırımın gitmesi mümkün değil. En basit işletme kitaplarının girişinde anlatıldığı gibi, pazara yakınlık, hammaddeye yakınlık, yetişmiş gücü falan gibi kriterleri koyduğumuzda İstanbul zaten, teş-

noktaya gelmiş olacak. Dolayısıyla, orada bunun bir açıklığa kavuşması gerekiyordu. Onun için, deniz yoluna önemine binaen ikinci bölgede, havayolunda da birinci bölgede uygulanan destekleri uygulayacağız.

Bir de, özel sektörün artık demiryolu işletmeciliğine girmesini desteklemek amacıyla, özel sektörümüzün yük veya yolcu taşımacılığına yönelik olarak demiryolu yatırımları, artı, özellikle Organize Sanayi bölgelerinin yahut tesislerin müstakilen demiryolu ile limanlara, hava alanlarına bağlantısını desteklenmek gerektiğinden, o konuyu da özel desteklenecek konular arasına aldık.

Günümüzdeki enerji kaynakları, yenilenebilir enerji kaynakları gibi yaklaşımlarla da, jeotermal enerjiden ve önümüzdeki dönemde önemi çok daha artacak olan enerji santrallerinin atık ısısından yararlanma hususu, bölge ayrımı olmaksızın özel desteklenecek konular arasında.

Biraz önce bahsetmiştim; demir-çelik sektörüne yönelik olarak da, Avrupa Birliği'yle müzakerelerimiz ayrı bir mevzuat çerçevesinde, ayrı bir proje çerçevesinde devam ediyor.

Sistemin diğer ayağı da, sektörel uygulamalardaki kısıtlar. Bütün bunlar, kapasite kullanım oranları falan göz önüne alınarak sınırlandırılmıştır.

Gıdada; pirinç, bulgur, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmek, gofret, rakı ve

ğu ilk defa yeni teşvik sistemimizle geliyor. **"Yatırımı yaptım, teşvikler yararlandım, gittim"** hususu açık bir konu idi. 5 yıl o bölgede faaliyette bulunma zorunluluğunu da getiriyoruz. Müsteşarlıktan izin alarak eşit seviyedeki veya daha alt yörelere gidebilir, örneğin birinci bölgedesiniz, Bursa'da bir yatırımınız var, izin almak kaydıyla üçüncü veya dördüncü yahut ikinci bölgeye gidebilirsiniz; orada bir problem yok. Daha üst yöreye gidildiği tespit edilirse, yararlanılan desteklerden fazla olanları, bütün ilgili mevzuatı çerçevesinde, müeyyidesiyle birlikte geri alınacak.

İstanbul hariç olmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca herhangi bir ilde İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturulacak olursa, bir envanter, bir çalışma çerçevesinde, o konu o bölge için otomatikman seçilmiş bir konu olacak. Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız politika olarak, herhangi bir bölgede bir Özel İhtisas Sanayi Bölgesi oluşturmuşsa, teşvik sisteminin de o sisteme otomatikman uyum göstermesi lazım. İhtisas Organize Sanayi bölgelerinin böyle bir özelliği var.

Karayolu hariç olmak üzere denizyolu, yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar ikinci bölgede uygulanan desteklerden, havayoluyla yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar ise birinci bölgede uygulanan desteklerden yararlanmakta. Belki, **"bu nereden çıktı"** diyebilirsiniz. Biliyorsunuz, gemiler denizde dolaşıyorlar, aslında bizim hiçbir bölgemizde yok; iş bu sefer sadece, şirketin merkezinin nerede olduğuyla alakalı bir

itibarıyla bir gömlek yukarı çıkartabileceğine inandığımız bazı yatırımları da büyük ölçekli yatırımlar kapsamına aldık. Bunların her birinin büyüklükleri sektörel önceliklerine göre farklı. Burada; büyük ölçekli ve etrafında sinerji oluşturacak, arkasından da yan sanayisini ve diğer yatırım konularını çekerek bir cazibe merkezi oluşturacak konular var.

Biliyorsunuz, kimyasal madde ve ürünler çok tartıştığımız bir konu. 300 milyon liranın çok yüksek olduğu söyleniyor. Şunu söyleyeyim: Belirli bölgelerde, kimyanın çok büyük ölçekli diğer yatırımları, bölgesel olarak daha düşük tutarlarda zaten bölgesel konularda var. Onunla bunu karıştırmamak lazım.

Rafineriler:

Yeni bir rafineri projesi için 1 milyar TL aslında düşük bir rakam ama, mevcut rafinerilerimizin büyük ölçekli yatırım yapmalarını özendirmek amacıyla. Onların tevsi, modernizasyon türü yatırımları var. 1 milyar TL onlar açısından önemli bir proje olduğu için bu rakam 1 milyar TL olarak belirlenmiştir.

Transit boru hattıyla taşımacılık hizmetleri; bu, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde enerji koridoru projesiyle bağlantılı. Bu tür konular garanti konular değil; uluslararası şirketler projelerini her an değiştiriyorlar. Biliyorsunuz, bir taraftan bir sürü alternatif yollar da tartışılıyor. O anlamda, şirketlerin birtakım maliyetlerinin bir kısmının aşağıya çekilerek bu tür yatırımlarını Türki-

bira üretimine yönelik komple yeni ve tevsi cinsindeki yatırımları teşvik ediyoruz. Mevcut tesislerin modernizasyon yatırımları sistemde; ama ilave yeni bir kapasite oluşmasını arzu etmiyoruz.

Kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay ve fındık üretimine yönelik yine komple yeni ve tevsi yatırımlar sistem dışı. Bunların da modernizasyonları, yenilenmeleri teşvik kapsamında.

Hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagiller tasnif ve ambalajlanma yatırımları da yeni teşvik sisteminden yararlanamıyor.

Deri işlemeye yönelik, derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar, sadece çevresel etkileri göz önünde bulundurularak Organize Sanayi bölgelerinde teşvik edilecek.

Tekstilde kütlü pamuk işleme yatırımları teşvik edilmiyor. Sentetik elyaf ve sentetik iplik üretiminde komple yeni tevsi ve entegrasyonu teşvik etmiyoruz. Burada sadece modernizasyon ve yenileme yatırımları teşvik ediliyor.

İplik ve dokumada da sadece modernizasyon yatırımlarını teşvik ediyoruz. Yeni kapasite artışı oluşturacak tevsi ve komple yeni yatırımların yeni destekten yararlanmasına imkân yok.

Üçüncü ayak, büyük ölçekli yatırımlar. Çok sınırlı sayıda, teknoloji ve ar-ge kapasitesi yüksek, rekabet üstünlüğü sağlayacak, önümüzdeki dönemde ülkemizi hem hammadde yapısı itibarıyla, hem de teknolojik içerik

LCD/plazmada 1 milyar.

Modül panelde 150 milyon.

Bunlar, sektörle görüşerek oluşturduğumuz rakamlardır; onu da size arz etmek istiyorum.

Şirketlerin, yatırım yapmaya karar verdiklerinde Türkiye'yi de bir alternatif olarak düşünmelerini temin amacıyla, henüz araştırma safhasında, ticari boyutu yok ama, lazer TV, üç boyutlu TV ve OLED TV gibi önümüzdeki dönemin teknoloji yatırımlarıyla ilgili olarak bir tutar yok; fakat kanuni tutar zaten 50 milyonun üzeri. Bu tür yatırımlar çok büyük yatırımlar; onun için bir tutar yok.

Diğer konularda da, 50 milyonun üzerindeki elektronik sanayi yatırımları büyük ölçekli yatırımlar kapsamında.

Tıbbi ve hassas, optik aletlerdeki tutar 50 milyon.

İlaçtaki tutar 100 milyon.

Hava ve uzay taşıtlarındaki tutar 50 milyon.

Burada da yine, mevcut tesislerin yapacakları yenileme, modernizasyon, tevsi yatırımları göz önüne alınarak 50 milyonluk asgari tutar belirlenmiştir.

Son konu madencilik. Burada izabe tesisi şart. Bir cevher çıkartıldıktan sonra, nihai tüm katma değerinin oluştuğu kısım, izabe. Madenler ülkemizden ham hâliyle gidiyor. Bütün katma değer izabede oluşuyor. Onun için, izabe tesislerini içerirlerse büyük yatırımlar kapsamına onları da almış durumdayız.

ye'ye yönlendirmelerini temin etmek amacıyla bu konuyu da buraya aldık.

Motorlu kara taşıtlarında, -biraz önce ayaküstü konuşurken de söylendi- 250 milyon TL, zaten mevcut sistemimizde öngördüğümüz bir tutar idi, yani bu sistemden önce de tutar bu idi. 250 milyon TL'lik bir yatırım, bir tesisin yeni modele geçişini temin edecek büyüklükteki bir yatırım. Mevcutların mevcut tesislerinde yapacakları 50 milyon TL'nin üzerindeki yatırımları da bölgeselden yararlanıyor. O sistemin bölgesel ve büyük proje yatırımındaki bu farkı, komple sistem dışına atılmış değil. Mevcut tesisler 50 milyon liranın üzerinde bir ilave yatırım yapacak olurlarsa, onlar da zaten bölgesel sistemden yararlanıyorlar. 50 milyonun altındakiler de genel sisteme gidiyor; sadece makine ve teçhizat alımında KDV istisnası ve gümrük muafiyetinden yararlanmış oluyorlar.

Makine imalatta asgari tutar 50 milyon.

Limandaki tutar 250 milyon. Bu, büyük bir rakam. Mevcut, yürümekte olan liman projeleriyle karşılaştırıldığında tutarın büyük olduğunu kabul ediyoruz. Türkiye'nin bir lojistik güç, üs hâline gelmesini temin edecek daha büyük ölçekli liman yatırımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla bu tutar konuldu.

Demiryolu ve tramvay lokomotiflerinde, vagonda tutar 50 milyon.

Elektronik cihazlarla ilgili tutarlar:

mıyoruz. Kullanılan kredilerin faizlerinin bir kısmı, (katılım bankaları dahil, leasing ödemeleri dahil) kâr payının yahut faizin bir kısmı Hazine tarafından karşılanacak. Kullanılmış makine ve teçhizata bunu uygulamıyoruz. Kamu kurum ve kuruluşlarının ve kamu iktisadi teşebbüslerinin yapacağı yatırımlar hariç veyahut da diğer kamu kuruluşlarınca sübvanse edilen veya kamu kaynaklarından kullandırılan krediler hariç olmak üzere diğer kuruluşların kullanacakları kredilerin faizlerinin bir kısmını Hazine Müsteşarlığı olarak biz iade edeceğiz. Burada, tüm bankaların bizimle protokol imzalamış olması lazım. Bankaların tamamıyla bir araya geldik. Protokol son hâlini aldı. Kısa bir süre içerisinde bankalarla imza noktasına gelmiş olacağız.

PANEL BAŞKANI- 2006 kararnamesine dönmesin ha!

FERİDUN BİLGİN- Sayın Müsteşarım, Sayın Başkanım, 2006 kararnamesinde kaynak problemimiz vardı, uygulama problemi yoktu. Uygulayamadığımız için maalesef biz de çok mahcup durumdayız. Ama, önümüzdeki dönemde bu tür aksaklıkların olmayacağını sanıyorum.

Burada mümkün olduğunca, dışarıda hiçbir bankanın kalmasını arzu etmiyoruz, yani, bütün bankalar sisteme girsin çabasındayız ve aşağı yukarı o noktaya geldik. **"Ben bu sisteme girmiyorum"** diyen bir bankamız yok. Uygulamaya yönelik bir-iki maddenin son hâlini vermek üzereyiz.

Büyük ölçekli yatırımlarda KDV istisnası, Gümrük Vergisi muafiyeti, Sosyal Güvenlik Primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli sürelerle iadesi, Vergi indirimi, yatırım yeri tahsisi teşviklerini öngörmekteyiz.

Bu konuştuğumuz teşvik sisteminin, teşvik araçlarının uygulaması nasıl olacak? Bu kısmını kısa geçeceğim; Benden sonraki konuşmacılar sanıyorum üzerinde detaylı olarak duracaklar. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, yerli yahut ithal makine ve teçhizat teşvik belgesi kapsamında temin edilirse KDV'den istisna ediliyor, teslimatı KDV alınmaksızın yapılıyor. Teşvik belgesini düzenlerken zaten global listeleri biz onaylıyoruz; projenin özelliğine göre, hangi makineleri alacağını biz oraya ilave ediyoruz. Listelerde belirtilen KDV'den istisna edilecek makine ve teçhizatla ilgili teslimlerde, KDV tahsil edilmiyor.

Yine teşvik belgesi kapsamında, ithal makine ve teçhizattan Gümrük Vergisi tahsil edilmemekte. Burada işletme malzemesini ve hammaddeleri zaten teşvik belgesi kapsamına almıyoruz. Burada tek istisna, otomotivlerin CKD ithalatlarıdır; kararnamede özel hükmü var. Ne kadarlık kısmı gelecek, ne yapılacak; o zaten, hem miktar, hem değer bazında, Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylanan bir liste kapsamında.

Faiz desteği, asgari 1 yıl veya daha uzun vadeli teşvik belgesi kapsamındaki yatırımda kullanılacak. Herhangi bir şekilde kamu bankası yahut özel sektör ayrımı yap-

Bu 300 bin TL, 500 bin TL acaba rakam olarak neye denk geliyor? Diyelim ki, dördüncü bölgede 5 puanı veriyoruz. 500 bin TL'yle, mesela 20'yle çarptığımızda, 10 milyon TL'lik kredinin 1 yıllık faizinin 5 puanını karşılıyorsunuz demektir. Bütün hakkınızı 1 yılda kullanacak olsanız, 500 bin TL'lik bir kredi, dördüncü bölgede 10 milyon liralık bir kredinin 1 yıllık faizinde kullanır. Acaba 5 yılda bu nereye gelir dersek, yaklaşık 2-2.5 milyon liralık bir kredinin 5 yıllık faizinin, bu 500 bin lirayla 5 puanını karşılamış oluyoruz. Rakam küçük gelmesin, kredi hacimlerinin de çok küçük olduğu zannedilmesin diye söylüyorum. Zaten büyük projelere vermiyoruz. Belirli bir büyüklüğün üzerindeki krediler için bu rakamlar küçük rakamlar değil.

Tabii, kullanılan kredinin sabit yatırım tutarının en fazla yüzde 70'i oranındaki kısmının faizini ödüyoruz; yüzde 30'luk kısmı ya kendi özkaynağından yahut başka kaynaklardan kullanılabilir. Yatırımın tamamında kredi kullanabilirsiniz ancak, biz onun yüzde 70'lik kısmı için faiz desteği öngörüyoruz.

Sosyal Güvenlik Priminden sadece, bölgesel yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlar kapsamında yapılacak yatırıma bağlı olarak oluşacak yeni istihdam yararlanıyor. Asgari ücrete tekabül eden ücretin işveren hissesinin belirli bir yıl Hazine'ce karşılanması öngörülüyor. Komple yeni yatırım yapılıyor ise, işletmeye geçiş tarihinden itibaren, diğer yatırım cinslerinde ise, yatırımın tamamlanmasını ve teşvik belgesinin tamamlama vize-

TL kredilerinde, -bunu sadece üçüncü ve dördüncü bölgede uyguluyoruz- üçüncü bölgede 3 puanı, dördüncü bölgede 5 puanı, döviz kredisinde 1 veya 2 puanı, ar-ge yatırımlarında 5 veya 2 puanı Müsteşarlık olarak ödeyeceğiz.

Burada arz etmek istediğim husus; bu, faizin yüzde 5'i falan değil, yani 5 puan. Esas itibarıyla bu, kredinin 5 puanı demek.

Ar-ge ve çevre yatırımlarında 300 bin, diğer yatırımlarda 500 bin liralık bir üst limit var; süre de azami 5 yıl.

PANEL BAŞKANI- Kredinin yüzde 5'i değil mi?

FERİDUN BİLGİN- Evet, kredinin 5 puanı demek, yani aslında kredinin yüzde 5'i.

PANEL BAŞKANI- Çok özür dilerim; konu önemli olduğu için birden araya girdim.

Ben şöyle anlıyordum: Yüzde 10 faizle 3 yıl vadeli 2 milyon lira yatırım kredisi aldığımda, 10'un 5 puanını verecek, Hazine destekleyecek. Öyle değil herhâlde?

FERİDUN BİLGİN- Doğru. Yüzde 10 faizle almışsanız, o faizin 5 puanını dördüncü bölgede biz ödeyeceğiz. Dolayısıyla, 10 puanın 5'ini siz ödeyeceksiniz, 5'ini biz ödeyeceğiz.

Bu rakam aslında kredinin 5 puanı; yani **"kredinin 5 puanı"** deseniz de aynı şey. Biz, orada teknik olarak **"faizin 5 puanı"** diyerek işi biraz küçülttük sanıyorum. Keşke öbür türlü deseydik. Aynı noktaya geliyor Sayın Müsteşarım. Hesabı yaptığınızda, kredinin 5 puanıdır.

ren primi hissesinden yararlanılabilecek, 1 ve 2 nci bölgedeki yatırımlar yararlanamayacak.

Vergi indiriminin detaylarına girmiyorum; üstatlarım zaten çok detaylı olarak anlatacaklar. İlave sorular gelirse de Recep Bey bunlardan bahsedecek. O kısımları atlıyorum. Zamanın sıkıştırdığının da farkındayım. Kapsam dışında olan konuları da geçiyorum.

31.12.2010'dan önce yatırıma başlananlarda oranlar ve yıllar çok farklı ve yüksek biliyorsunuz. Yatırıma başlama hususu önemli. Teşvik belgesi kapsamındaki bölgesel yatırımın en az asgari yüzde 10'unun 31.12.2010'dan önce yapılması zorunluluğu var; büyük proje yatırımlarında ise 5 milyon TL'nin 31.12.2010'dan önce harcanmış olması gerekiyor.

Yatırım yeri tahsisi Maliye Bakanlığı...

BİR KATILIMCI- ...(Anlaşılmadı)

FERİDUN BİLGİN- Hayır efendim.

Yatırım şuradan başlar: Teşvik belgesi almak için Hazine Müsteşarlığına yahut İstanbul'daki Sanayi Odasına müracaat tarihi, yatırımın başlangıç tarihidir. Müracaatınızı verdiğiniz andan itibaren kesilecek bütün faturalar teşvik belgesi kapsamındadır.

Vergi indirimi ve SSK priminden yararlanmak için, o tarihten başlayarak 2010 sonuna kadar, büyük projelerde 5 milyonluk, bölgesel yatırımlarda da, belgede kayıtlı sabit yatırım tutarının en az yüzde 10'u oranındaki bir harcamanın yapılmış olması lazım.

sinin yapılmasını müteakip işletmeler yararlanacaklar. SGK priminden yararlanabilmek için tamamlama vizesini yaptırma şartını bu dönemde getirmiş durumdayız. İşin uygulama tekniğinin de bir gerekliliği olmakla beraber, bu iki taraflı bir şey. SGK priminden yararlanacak bir firmanın mutlaka yatırımını tamamlaması ve tamamlama vizesini de yapması lazım.

Kayıt dışı işçilerin kayıt altına alınmasına SGK prim desteği uygulanmayacak. Teşvik Belgesi için proje sunulduğunda ona bağlı bir istihdam artışını biz zaten başlangıçta bir öngörü olarak belgeye kaydediyoruz. İşin bitiminde de, mevcut işletmeler için zaten son 6 aylık dönemdeki istihdam ortalamalarına dikkat edilecek, mevsimsellik özelliği taşıyanlarda da mevsimsellik özellikler göz önüne alınacak. Ayrıca, dediğim gibi, yatırım projesiyle birlikte, yaklaşık olarak zaten ilave edilecek ilave istihdam öngörüleri de teşvik belgelerinde kayıtlı olacak. O civarlardaki bir istihdamın ancak bundan yararlanması mümkün. Tabii işverenin de, bu destekten yararlanabilmesi için kendine ait yükümlülüklerini de ayrıca yerine getirmesi lazım.

Peki, yıllar ne?

Burada, 31.12.2010 önemli. 31.12.2010'dan önce işe başlayan yatırımlarda, birinci bölgede 2 yıl, ikinci bölgede 3 yıl, üçüncü bölgede 5 yıl, dördüncü bölgede 7 yıl, 31.12.2010'dan sonra yatırıma başlanacak olursa, üçüncü bölgede 3 yıl, dördüncü bölgede 5 yıl SGK işve-

RECEP BIYIK (PricewaterhouseCoopers Mevzuat, Eğitim ve Araştırma Başkanı)-

Değerli üstatlar, sevgili arkadaşlar, değerli konuklar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

45 dakikalık bir sunum yapacağım. Sunumun sistematiğiyle ilgili biraz endişeliyim. Aslında dün öğleye kadar söyleyeceklerimden emindim, ama öğleden sonra katılımcı listesini gördükten sonra biraz endişelendim doğrusu, çünkü salonun büyük bir bölümü, benim anlatacağım bölümü en az benim kadar veya benden iyi biliyor. Belki, yaptıkları iş gereği, bir kısmımız hiç okumamış da olabilir. Dolayısıyla, ben birazcık ortalamayı tutturmaya çalışacağım. Belki bir-iki konuda birazcık teknik ayrıntıya gireceğim. Onun dışında işin felsefesinden ve sistematiğinden bahsedeceğim. Tabii, sonuçta yine de teknik ağırlıklı bir sunuş olacak.

İçerikte bir liste görüyorsunuz; bunların bir kısmının üzerinde duracağım. Gelir ve Kurumlar Vergisi indiriminden biraz fazla bahsedeceğim. KDV'yi bir hatırlatacağım. Feridun Beyin söylediklerinin üstüne, biraz daha prosedüre dönük şeyler söyleyeceğim. İstisnanın ne olduğunu zaten biliyorsunuz. işveren hissesi payıyla ilgili bir miktar şey söyleyecektim ama, üzerinden büyük ölçüde geçildi. Yatırım yeri tahsisi en sonunda; en yeni düzenleme bu. Eğer fırsat kalırsa onunla ilgili de bir-iki cümle söyleyeceğim.

"Mevcut yatırımlarımız ne olacak, hâlen yatırımımıza devam ediyoruz, biz eski sistemden yararlanıyorduk, belgemiz vardı, şimdi yeni bir sistem yürürlüğe girdi, biz ne yapacağız" deniyor. Yatırımlarının bakiye kısmı, o konu için o bölgede öngörülmüş kriterleri sağlıyor ise onlara yeni teşvik belgesi düzenliyoruz ve yeni sistemden yararlandırıyoruz; **"sizin daha önceden belgeniz vardı, siz bu hakkı kaybettiniz, biz de bu teşvik belgesini düzenlemiştik"** demiyoruz. Yatırımın bakiye kısmının kriterleri eğer bizim o yatırım için o bölgede öngördüğümüz şartları taşıyor ise, onların yeni sistemden yararlanması mümkün.

5084 Sayılı Kanun burayı ilgilendirmiyor ama, özel sorular gelirse o konuya da gireriz.

Biraz uzattım; kusura bakmayın.

Teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

PANEL BAŞKANI- Sayın Feridun Bilgin'e, çerçeveyi ortaya koyan açıklamalarından ötürü teşekkür ediyoruz.

Bu arada, öncelikle ve özellikle ifade etmek gerekirse, Feridun Bey, teşviklerin şu üç ana eksenini ifade etti: Birincisi genel teşvikler, ikincisi bölgesel teşvikler, ki onun içerisinde sektörel de var, 81 vilayeti bölmüş vaziyette, üçüncüsü de, büyük ölçekli yatırımlar ya da yatırımlara yönelik teşvikler. Onlara ilişkin de uygulanan toplam 6 tane teşvik tedbiri var; onların neler olduğunu sıralamaya çalıştı.

Evet Recep...

sağlıyor; yatırım indiriminin sağladığıyla aynı. Sistematiği yeni, kurgusu farklı, ama kendi yeni değil.

Yeni teşvik sisteminin mevzuatı geçtiğimiz hafta tamamlandı. Kamu taşınmazlarının tahsisiyle ilgili yönetmelik geçtiğimiz hafta yayınlandı. Dolayısıyla, mevzuat şu an için tamam.

Tahminime göre, KDV istisnasıyla ilgili bir değişiklik olmayacak, gümrük vergisi muafiyetiyle ilgili de belki tebliğde değişiklik olabilir ama özü itibariyle bir değişiklik beklemiyoruz.

Mevzuatla ilgili eksik ne var diye bakacak olursak; iki tane beklentimiz var; birisi düzenleme, diğeri yorum. Düzenlemeyi Sosyal Güvenlik Kurumundan beklememiz gerekiyor. Onların, en azından prosedüre ilişkin, uygulamanın nasıl yapılacağına ilişkin bir genelge yayımlaması gerekiyor. Zannediyorum Sosyal Güvenlik Kurumunun bu genelgeyi yayımlamak için daha zamanı var. Desteğin uygulanması için önce yatırımlar başlayacak, teşvik belgesi alınacak, yatırım tamamlanacak, işletmeye geçecek, ondan sonra destek uygulaması başlayacak. Bunun yanında başta kurumlar vergisi genel tebliği olmak üzere, yorumlayıcı bazı dokümanları önümüzdeki dönemde bekleyebiliriz.

Feridun Bey bahsetti; bu teşvik sistemi esas olarak bölgesel ve sektörel baza dayanıyor, bölgesel ve sektörel teşvikler ağırlıklı. Böyle olmakla birlikte, belirlenen sektörler dışındaki teşvik belgeli yatırımlar hiç destek-

Konu başlığımız Yeni Yatırım ve Vergi Teşvikleri ama, aslında bu teşviklerin yeni olma niteliği çok da baskın değil. Niye değil? Çünkü bu teşviklerin çok büyük bir bölümü yeni değil.

- KDV istisnası 1990'lı yıllardan beri var, uyguluyoruz.
- Gümrük Vergisi muafiyeti öteden beri var.
- Faiz desteği eski kararnamede de vardı, fiilen uygulanmıyordu. Uygulanırsa fiilen yeni olacak ancak hukuken yeni değil.
- Sigorta primi desteği yeni, ama ek bir destek değil. Zaten halen uygulanan çok sayıda sigorta primi desteği var. Ben size hiç düşünmeden 8-10 tane sayabilirim; örneğin 5 puanlık indirim var, koşulsuz herkesin yararlanabildiği. Bu destekle ilgili kanunda da, **"başka teşviklerden yararlananlar 5 puanlık indirimden yararlanamazlar"** diyor; o belki bizim için o yeni teşvik. Özellikle ücret düzeyi yüksek olan işletmelerde 5 puanlık indirim, buradaki destekten daha fazlasını sağlıyor. Dolayısıyla, çok fazla bir şey ifade etmeyebilir.
- Kurumlar Vergisi indirimi yeni mi? Bir yönüyle bu da yeni değil. Özü itibariyle, sonucu itibariyle, yatırım indiriminin yeniden kurgulanmış hâli. Belki felsefesi farklı olabilir; Avrupa Birliği müktesebatına, uluslararası yükümlülüklerimize daha uygun, daha sistematik, daha derli toplu bir teşvik olabilir. Ancak yatırımcı açısından bakarsanız, yaptığınız yatırım harcamasının tutarına bağlı olarak size bir Kurumlar Vergisi tasarrufu

geyle üçüncü bölgenin sınır olmasıdır. Sınırın bir tarafından diğer tarafına geçişte, teşviklerin boyutunda çok ciddi farklılık var ve bu birinci bölgeyi hem tehdit edecek bir konu hem de adaletli olduğu söylenemez.

Endişem biraz da bu teşvikin de yatırım indiriminin akıbetine uğraması. Yatırım indirimine ne oldu? 1963'te ideal bir teşvik olarak başladı, tarihteki belki de en iyi teşvik olarak uzun süre uygulandı, zamanla dejenere oldu, (bütün Türkiye'ye yüzde 100 vermeye başladığımız tarihte dejenere olmaya başladı.), seçici olmaktan çıktı, arkasından ek amortisman hâline dönüştü, ek amortisman hâline dönüşünce de, 'seçici değil, kötü, efektif değil' diye kaldırdık.

Benim endişem, baştan kötü kurgulanan sistemin yatırım indirimi gibi 45 yıl hayat bulamaması ile ilgili. Yoksa, daha yüksek oranda teşvik alan bölgelerin geniş olması çok daha tercih edilebilir bir şey.

Bu haritayı geçmeden bir tane de teknik bir şey söylememiz gerekiyor. Ondan sonraki bölümler tamamen teknik bölümler. Yatırımların teşvikinde yatırım yeri esas alınıyor. Şirketimiz hangi bölgede kurulmuş olursa olsun, kanuni merkezimiz nerede olursa olsun, yatırımı nereye yaptıysak, o bölgeye sağlanan teşviklerden yararlanıyoruz; bunu çok açık söyleyen bir düzenleme yok ama Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen maddedeki bir cümle bunu söylüyor. Orada, hem indirimin Kurumlar Vergisi oranı, hem devlet katı payı için, **"bir şirketin birden fazla bölgede yatırımı varsa, her bölgedeki**

lenmiyor da değil. Bu yatırımlar da genel teşvikler kapsamında, eskiden olduğu gibi, teşvik edilmeye, desteklenmeye devam ediyor.

Özel büyük proje yatırımları için de sistem ilave teşvik ve destekler öngörüyor. Bu da aslında çok yeni sayılmaz. Hatırlarsanız, büyük yatırımlar için, 250 milyon doların üzerindeki yatırımlar için eskiden de benzer yüksek düzeyde teşvikler vardı.

Bölgelerle ilgili Feridun Bey biraz konuştu; bölgelerin tartışmalı olduğunu söyledi. Ben bugüne kadar konuyla ilgili çok sunuş yaptım ve her defasında **"bölge tespiti kötü"** diye başlıyorum. Tartışılabilir olmaktan öte, aslında kötü bir bölge sınıflaması yapılmış bana göre. Bundan çok daha iyi bölge tercihleri yapmak mümkündü, yapılabilirdi. Feridun Bey, 26 tane bölgeyi gösteren düzey 2 haritasını gösterdi. O harita tamam; 2001 yılı verileri, 2002 yayımı. O 26'yı 4'e indirmek için böyle bir harita yapmak zorunda değildik; bu harita çok daha güzel olabilirdi.

Bu haritanın kötü tarafları ne? Birincisi; en doğuda bölge çok ileri gitmiş. İkincisi; sarı bölge de Ege'ye kadar çok gitmiş. Benim genelde izlenimim; özellikle bu iki bölgeyle ilgili eleştirilerin fazla olması. Bu iki bölge aslında fazla teşvik alan bölgeler. Fazla teşvik alan bölgenin geniş tutulması kötü bir şey değil, iyi bir şey. Benim eleştirim bölgelerin büyüklüğüyle ilgili değil, daha çok sınırların çizilmesiyle ilgili. Haritayla ilgili çok şey söylenebilir ama en önemli sorun birinci böl-

Yatırım yeriyle ilgili bir sorunumuz yok; il bazında, bölge bazında tespit edilmiş.

Sektörlerle ilgili konular biraz daha karmaşık. Liste Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması (US 97) esas alınarak yapılmış. Yaptığımız faaliyetlerin, desteklenen faaliyetlerden olup olmadığı konusunda bir tereddüdümüz olursa, bu sınıflamadan yararlanabiliriz. Bu katalog Hazine Müsteşarlığının sitesinde var ve her bir faaliyetin alt açılımları 9-10 basamağa kadar ayrıntılı olarak bu katalogda tanımlanmış durumda.

Bu liste nihai bir liste mi? Değil. Bu listenin altında bir de dipnotlar var; onları gözden kaçırmamamız gerekiyor. Desteklenen faaliyetlerin listesinin istisnaları dipnotlarda sayılmış. Ben çoğunlukla unutuyorum, sonradan fark ediyorum. Bunu bir uyarı olarak söyledim.

Aynı şey genel teşvik sistemi içindeki yatırımlar için de var. Bölgesel teşviklerden yararlanmayan yatırımlar genel teşvik sisteminden yararlanıyor. Orada da her şey sınırsız değil; sonuçta yine teşvik belgesi alınması gerekiyor ve yine kararnamenin ekinde bir liste olarak, genel teşvik sisteminden yararlanmayacak yatırımlar ya da şartlı olacak yatırımlarla ilgili sınırlamalara uymamamız gerekiyor. Orada da yine kocaman bir liste var.

Bu listelerle ilgili yorumları, zannediyorum öncelikle buraya başvurarak yapacağız ve arkasından da bu sektörlere girip girmeyeceğimizi bilmiyorum. Bu yorumları Hazine Müsteşarlığının kendisi mi yapacak, yoksa Sa-

yatırıma, kendine ilişkin oranlar uygulanır" diyor. Dolayısıyla, ana merkezimiz ya da şubelerimiz nerede olursa olsun, nereye yatırım yapıyorsak oranın teşviklerinden yararlanıyoruz. Birden fazla bölgede teşvikimiz varsa, birden fazla bölge için ayrı ayrı oranları dikkate alarak yararlanacağımız teşviki tespit ediyoruz.

Bütün bölgesel teşviklerde, özellikle kazanca ya da yatırım harcamasına bağlı olan teşviklerde teknik bir sorunumuz çıkıyor. Bu teşviklerden yararlanabilmek için, muhasebe sistemimizin, yapacağımız yatırımlarla ilgili maliyetleri, harcamaları ve o yatırımın sonuçlarını izleyebilecek durumda olması gerekiyor. Özellikle, farklı bölgelerde, farklı bölgelere taşan yatırımlarda, özellikle de tevsi yatırımlarda muhasebe sistemimiz bir hayli ayrıntıya inmek durumunda.

Sektör ve bölge bazında aslında bir şey söylemeye niyetim yok. Sadece şunu söylemek istiyorum: Burada çoğunluğun vergici olduğunu düşünerek, biz vergiciler, yatırımlarda devlet yardımları mevzuatını okumakta biraz zorlanıyoruz; ben şahsen zorlanıyorum. Oradaki sistematik, oradaki jargon, kullanılan kavramlar biraz farklı. Bölgesel teşviklerde de aynı şeylerle ilgili sorunlarımız olacak; bunlar, onun için koyduğum şeyler...

Öncelikle, sistem, **"bölge"** ve **"sektör"** üzerine kurulmuş bir sistem. Dolayısıyla, bir yatırım yapacaksak, öncelikle, kararnamenin ekindeki sektörlere ve yapacağımız yatırımın bulunduğu yere bakmamız gerekiyor.

Teşvik belgesini kimlerin aldığını biliyorsunuz. Asgari yatırım tutarları, eski KOBİ ayrımı yok artık, çok alışkın olduğumuz sistem yok; onun yerine, bölgeler itibarıyla iki farklı rakam (1 milyon ve 500 bin) var. Bunları Feridun Bey de söyledi.

Benim gördüğüm kadarıyla, teşvik belgesinin alınması prosedürüyle ilgili herhangi bir değişiklik yok. Yine başvuru merci, kural olarak Hazine Müsteşarlığı. Sanayi odalarına başvuru yapma olanağımız var. Yine eskisi gibi, Sanayi odalarına başvurularını onlar değerlendiriyorlar, parafe edip Hazine'ye gönderiyorlar, Hazine onaylıyor. Reddedilecekleri kendileri reddediyor. Tereddütlü konularda da yine Hazine Müsteşarlığının hakemliğine başvuruluyor.

Geneli buydu. Şimdi de, iki tane teşvik unsuruyla ilgili birazcık daha ayrıntıya gireceğim.

İndirimli kurumlar vergisi teşvikinin bize sağladığı şey, yatırımcıya sağladığı şey; yaptığımız yatırım harcamasının bir kısmının kamu tarafından finanse edilmesi. Kastettiğim, nakit olarak finansman değil; bize sağladığı vergi tasarrufu yoluyla bu katkının yapılması.

Ne kadarlık bir teşvikten bahsediyorum? Bölgelere ve sektörlere göre değişiyor; az sonra göreceğiz.

Ben hiç yeni teşvik belgesi görmedim. Belki Feridun Bey söyler; büyük bir olasılıkla, yeni yatırım teşvik belgelerimizde, teşvik unsurlarının yanı sıra, yatırıma katkı oranını ve yatırıma katkı tutarlarını göreceğiz.

nayi ve Ticaret Bakanlığıyla birlikte mi yapacaklar; gelişimi göreceğiz.

Feridun Bey büyük proje yatırımlarından bahsetti. Bunların hepsi 50 milyon liranın üzerindeki yatırımlar olmak zorunda. Bunların bir kısmı için, 50 milyonun üzerinde de bir asgari sabit yatırım tutarı öngörülmüş durumda. Bu durumda da yine, büyük proje yatırımı kapsamına görebilmek için, öngörülen yatırım tutarına ulaşmamız gerekiyor.

Az önce teşvik unsurlarını; genel teşvik unsurları, bölgesel teşvikler, büyük yatırım teşvikleri diye üç kapsamda sınıflamıştım.

Bu da, vergiler itibarıyla, teşvik unsurları itibarıyla sınıflama...

Genel teşvik unsurları: KDV istisnasıyla Gümrük Vergisi muafiyeti; eski hayatımız, kararname öncesi hayatımız devam ediyor, burada bir değişiklik yok.

Yeni teşvikler ya da yeni olduğunu söylediğimiz teşvikler: Sektör ve büyük yatırımlar için olan teşvikler.

Bu teşviklerin beş tanesi yatırım dönemi teşviki, bir tanesi de işletme dönemi teşviki; toplam altı tane. Altısı için de bir koşul var; teşvik belgesi almamız gerekiyor. Hem yatırım teşvikleri, hem sigorta primi desteği, işletme dönemi teşviki olmasına rağmen, teşvik belgeli yatırımlara verilen bir teşvik. Tamamı için teşvik belgesine ihtiyacımız var.

- 31.12.2011 tarihinden sonra başlanan yatırımlar:

	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
Bölgeler	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
I	10	25	25	25
II	15	40	30	40
III	20	60	40	60
IV	25	80	45	80

Dördüncü bölgede anlatımı daha kolay oluyor, onun için, dördüncü bölge üzerinden bir örnekle konuyu açıklamak gerekirse, dördüncü bölgede, bölgesel teşvik kapsamında yararlanacağımız bir yatırım yapmamız hâlinde bize sağlanan yatırıma katkı oranı yüzde 60; yani, yaptığımız 100 birimlik yatırım harcamasının 60 birimi, sağlanacak vergi tasarrufu yoluyla, -nakit olarak değil- devlet tarafından finanse ediliyor.

Bize sağlanacak tasarrufu nasıl hesaplayacağız? Öncelikle, indirimli Kurumlar Vergisi oranı uygulayarak sağlayacağız. 100 birimlik yatırım harcaması yaptığımızda, bunun 60 birimini kamu finanse edecek; demek ki, yaptığımız yatırım Kurumlar Vergisi matrahı üretmeye başladığı tarihten itibaren, düşük oranlı Kurumlar Vergisi ödeyerek 60 birimlik Kurumlar Vergisi tasarrufu sağlayacağız. Uzun bir cümle ama, tamamını özetledi gibi. Dördüncü bölge üzerindeki örneğe devam ediyorum. 100 birimlik harcama yaptık. Harcama yaptığımız dönemde bize sağlanan herhangi bir avantaj yok. Yatı-

Yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar bize sağlanacak bir vergi tasarrufu var. Vergi avantajı tamamen, sağladığı vergi tasarrufundan kaynaklanıyor. Yatırım indirimi de aslında farklı bir avantaj sağlamıyordu; o da bize bir vergi tasarrufu sağlıyordu. Bu belki biraz daha gecikmeli olarak sağlıyor. Yatırım indirimine göre de burada bir dezavantaj var.

Şimdi iki tane peş peşe tablo göreceksiniz: Birisi, 31.12.2010 tarihine kadar başlayan yatırımlar için, diğeri de, 1.1.2011 tarihinden itibaren başlayacak yatırımlar için.

Yatırıma başlama tarihinin ne olduğunu Feridun Bey söyledi. Başvuru yapmamız ve ilave bazı unsurlara bakmamız gerekiyor. O ilave unsurların tamamlanmasıyla birlikte yatırıma başlamış oluyoruz.

2010 tarihine kadar yatırıma başlayıp başlamadığımıza bağlı olarak, bizim bu teşvikle sağlayacağımız vergi tasarrufunun miktarını bu tablolardan izleyebiliriz.

- 31.12.2010 tarihine kadar başlanan yatırımlar:

	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
Bölgeler	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
I	20	50	30	50
II	30	60	40	60
III	40	80	50	80
IV	60	90	70	90

• Buna göre, yapılan yatırımdan elde edilen kazanç 375 milyon (60 m / % 16) liraya ulaşıncaya kadar indirimli oran uygulanacak, bu yolla devlet yatırımcıya (375 x % 16=) 60 milyon liralık vergi tasarrufu sağlamış olacaktır.

• Vazgeçilen vergi tutarı Devlet katkı payına ulaştığında, standart kurumlar vergisi uygulanmaya başlayacaktır.

Bu örnek aslında iki tane şeyi gösteriyor: Birincisi, teşvikin ne kadar iyi bir teşvik olduğunu gösteriyor. Teşvikin en büyük olduğu bölge için yapılmış bir örnek. Desteğin ne kadar önemli bir destek olduğunu gösteriyor. İkincisi de, oraya bir yatırım yaparsak kaç yılda bu vergi tasarrufunu sağlarız, ne kadar ileriye bakıyoruz onu gösteriyor. Aslında ulaşması çok da kolay değil.

Örnekte, 100 milyonluk ya da 100 birimlik yatırım yapması öngörülmüş. Yatırım tutarı 100 birim. Katkı oranı yüzde 60. Demek ki, katkı tutarı 60 milyon ya da 60 birim. Uygulayacağımız Kurumlar Vergisi oranı örneğimizde yüzde 4'müş. Üçüncü bölgeyi seçmişiz. Teşvik belgesini vermekle 60 milyon liralık devlet katkı payını taahhüt etmişler; bu, bir nevi taahhüt. Yatırımdan elde edilecek kazançlar için demek ki yüzde 20 değil, yüzde 4 oran uygulamaya başlayacağız. Bu teşvikten yararlanmak için ne kadarlık bir Kurumlar Vergisi matrahı üretmemiz gerekiyormuş? 375 milyon liralık bir kazanç elde etmemiz gerekiyor ki, bu teşvik nihai olarak sonuçlansın. Bu 375 milyona ulaştığımız zaman, yüzde

rım bitti, kazanç elde etmeye başladık, 100 birimlik kazanç elde ettiğimiz zaman normalde 20 birim Kurumlar Vergisi ödeyecekken, 2 birim ödeyeceğiz. 18 birimlik vergi tasarrufu sağladık. 18 birimlerin toplamı 60 birime ulaşıncaya kadar destekten yararlanmaya devam edeceğiz. Süre sınırı yok. Yeniden değerleme ya da TEFE, TÜFE uygulaması yok. Nominal değerleriyle bu teşvik kullanılabilir olduğu döneme kadar devam edecek. 1.1.2011'den sonra oranlar çok ciddi oranda düşüyor. 2011 geldiği zaman bu tarihler uzar mı; şu anda bir şey söylemek zor.

Bir tane de örnek üzerinden gidelim.

Veriler	• Teşvikli yatırım tutarı	:	100 m TL
	• Katkı oranı	:	% 60
	• Katkı tutarı	:	60 m TL
	• İndirimli kurumlar vergisi oranı	:	% 4
	• Yatırımın yapılacağı bölge	:	3. Bölge

Bu verilere göre;

• 3. bölgede yapılacak 100 milyon tutarındaki bir yatırımda, bu yatırım tutarının % 60'ı, yani 60 milyon liralık kısmı Devletçe karşılanacaktır.

• Devlet katkı tutarı nakit değil, yatırımdan elde edilecek kazançlar düşük oranda (% 20 yerine % 4) vergilenerek gerçekleştirecektir.

vergi literatüründe pek kullanılan bir kavram değil. Aslında bu kavram, vergicilerin jargonunda yok; sabit kıymet tutarı, devlet yardımları jargonunda var.

"Teşvik belgesi almak için asgari sabit yatırım tutarı toplamının şu tutarı geçmesi gerekir" diyoruz; Feridun Bey de söyledi, ben de az önce söyledim. İşte oradaki kavram Kurumlar Vergisi Kanununa taşınmış. Bence Kurumlar Vergisi Kanunu için doğru bir kavram değil. Yatırım tutarı için sabit yatırım tutarı diyebilirsiniz ama toplam aktife kayıtlı sabit yatırım tutarı dediğiniz zaman, bunu tespit etmek çok mümkün değil. Tekdüze hesap planıyla bakıyorum; maddi-gayri maddi duran varlıklar deseydi belki çok daha kolay olacaktı. Belki oradan bazı ayıklamalar, ilaveler yapılabilirdi. Ama burada kullanılan kavram o değil. Zannediyorum, bizim en çok uğraşacağımız konulardan bir tanesi bu.

Sabit kıymet tutarının nasıl hesaplanacağı Hazine'nin tebliğinin ekindeki dokümanda var; buraya çok uygun bir kavram değil ama yeri geldiği zaman ona bir kere daha göz atabiliriz.

Bizim, önümüzdeki günlerde teknik olarak uğraşacağımız iki temel konu var. Bu iki temel konu aslında çok yeni değil, yatırım indiriminde de kullandık. Ben bu konuları düşünürken tekrar yatırım indirimiyle ilgili düzenlemeleri, tebliğleri, Danıştay kararlarını, özelgeleri çıkardım. Zannediyorum yine oradaki kavramları kullanabileceğiz. Bu iki temel konudan bir tanesi; katkı oranının uygulanacağı baz ne olacak? Doğru-

16 vergi tasarrufuyla, toplam 60 milyonluk vergi tasarrufu yapmış oluyormuşuz. 60 milyondan sonra artık, daha sonraki kazançlar otomatik olarak tekrar, standart oranı, yüzde 20 Kurumlar Vergisi oranına geçmiş oluyor.

Teşvikten yararlanmaya başlama zamanı yatırım indiriminden biraz farklı. Yatırıma başlanması teşvik için yeterli değil. Başka kazançlarımız için yararlanamıyoruz. Diğer kazançlarımız yine yüzde 20 oranıyla vergilenmeye devam ediyor. Bu teşvikten, yaptığımız yeni yatırımın kâr üretmesiyle yararlanmaya başlıyoruz. Yatırım sonuçlanıyor, kâr elde etmeye başlıyor, düşük oranlı Kurumlar Vergisi uygulamaya başlıyoruz.

Yaptığımız yatırım komple yeni yatırımsa uygulama çok kolay; yaptığımız yatırımın kârını izliyoruz, kazancı buluyoruz, matrah üzerinden indirimli oranı buluyoruz. Tevsi yatırımlarda bu çok kolay değil. Kanun bize burada bir anahtar vermiş; diyor ki, **"yapabiliyorsanız, mümkünse tevsi yatırımlarla ilgili hesapları ayrı tutun, kazancı ayrı hesaplayın, değilse, hesap yaptığınız dönem sonundaki aktife kayıtlı toplam sabit kıymet tutarına yaptığınız yatırım harcamasını oranlayın, bu anahtar yardımıyla bulun."** Bu çok kolay mı? Çok kolay değil. Niye çok kolay değil? Bir kere, sabit kıymet tutarı nedir bu açık değil. Vergi Usul Kanununda, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel tebliğlerinde, tekdüze hesap planında böyle bir kavram yok. Sabit kıymet tutarı, toplam sabit kıymet tutarı kavramı

herhangi bir sorun da kalmamıştı. Şimdi ne var? **"Yatırımların devletçe karşılanacak tutarı"** diyor. Demek ki bir yatırım var. **"Yatırım harcamasının"** falan demiyor, **"yatırımların karşılanacak kısmı"** diyor. O zaman, **"yatırım nedir"**, **"yatırım bedeli nedir"** kavramları çıkıyor. Bakanlar Kuruluna yetki verirken de bir yatırım harcaması kavramı var. Demek ki, yine yatırım harcaması kavramını burada kullanacağız. Eski Gelir Vergisi Kanunundaki kadar açık olmamakla birlikte, yine esas alacağımız kavram, **"yatırım harcaması"** olmak zorunda.

Bakanlar Kuruluna verilmiş bir yetki var. Bakanlar Kurulu sınıflayacak ve arsa, bina, **"Know-how"**, patent, lisans gibi birtakım harcamaları sınırlayacak, yatırım harcaması kavramının içine konmamasına karar verebilecek. Kanunda yapılmış bir sınırlama yok. Bakanlar Kurulu bu yetkisini kullandı. Nasıl kullanmış? Arazi, arsa, royalti, yedek parça, amortismana tabi olmayan diğer harcamalar şeklinde. Burada dikkat çekici şey ise, bina yok. Hatırlarsanız, bina, Gelir Vergisi Kanunu'nun hem Ek 1 ve 3., hem de 19'uncu maddesinde özel düzenlenmişti. Yatırım harcamasına, satın alınan binalar girmiyordu, inşa edilenler giriyordu. Burada herhangi bir ayrım yapılmamış. Amortismana tabi olmayan diğer harcamalarda biraz daha geniş kapsamlı bir sınıflama yapıyor. Tebliğde de bir düzenleme var. Hazine Müsteşarlığının, yatırım harcamalarını sınıflama ya da sınırlandırma yetkisi yok. Ama Hazine Müsteşarlığının bir

dan **"yatırım harcaması"** diye bir kavram yok, ama cümlenin içerisinde bunu çağrıştıran bir ibare var.

Şu anda, ne tür yatırımların dikkate alınmayacağını, hangi harcamaların dikkate alınmayacağını söyleyen çok sayıda düzenleme oldu. Kanunda, Bakanlar Kuruluna verilen bir yetki var. Bakanlar Kurulu yetkiyi kısmen kullandı. Ayrıca Hazine Müsteşarlığının yetkisi var. Hangi harcamaların teşvik belgesi kapsamına girmediğini söylediği anda zaten o da dikkate alınıyor. Burada da bir sorunumuz olacak.

Faiz kur farklarını her zaman tartışıyoruz; burada da tartışmaya devam edeceğiz.

İkinci temel konu: İndirimli Kurumlar Vergisinin uygulanacağı kazanç ve az önce söyledim, yatırımdan elde edilen kazancı nasıl tespit edeceğiz, yenileme yatırımlarında hesabı nasıl yapacağız; bu iki temel sorunu önümüzdeki günlerde tartışıyor olacağız.

Yatırım indiriminde kolaydı ya da geldiğimiz noktada, 45 yılın sonunda kolaydı. Orada bir **"yatırım harcaması"** kavramı vardı. Kaynağı ne olursa olsun bütün yatırım harcamaları kural olarak giriyordu. Nelerin girdiği veya girmediği belliydi. Bunlar kanunda vardı (kararname, tebliğ değildi.) **"Yatırım harcaması"** kavramı büyük ölçüde de oturmuştu.

Yatırım indirimiyle ilgili gelir Vergisi Kanunu'nun Ek 1 ve Ek 3. maddelerini görüyorsunuz. 19'uncu maddede de benzer kavramlar vardı; hatta orada daha da açıktı,

mı vardı, hem de **"maliyet bedeli"** kavramı vardı. **"Maliyet bedeli"** kavramının olmaması da burada bir eksiklik, çünkü bizim vergide bütün şey, yatırım, yatırım maliyeti, hepsi maliyet üzerinden gidiyor. Ama, o eksiklikler bir bakıma tebliğde tamamlanmış oldu.

Bunların bir kısmı otomatik olarak yatırım harcaması kabul edilmiyor, bir kısmı da şartlı, mesela uçakla, helikopterle taşımacılık işleri yapıyorsanız giriyor, başka bir alanda faaliyet gösteriyorsanız girmiyor; örnek olarak onu söyleyebilirim. Yine, kamyon, soğutucular, çekici gibi üniteler koşullu olarak girebiliyor ya da girmeyebiliyor. Matbaa malzemeleri sadece yerel basın için kapsam dışı. Bununla ilgili ilk tebliğ değişikliği de oldu biliyorsunuz.

Bu listenin üzerinde durmayacağım...

Burada, dikkati çeken neler var? Söylediğim gibi, bina yok. Faiz kur farkıyla ilgili bir şey yok. Maliyet bedeli çağrışımı yapan herhangi bir şey yok. Bilgisayar programlarıyla ilgili bir şey yok. Geçmişte ne kadar tartıştığımızı hatırlıyorsunuz değil mi? Bilgisayar programlarını yıllarca tartıştık. Önce, **"olmaz"** diyen özelgeler çıktı, sonra **"olur"** diyenler çıktı, sonra genel tebliğ çıktı, sonra kanuna kondu; Vergi kanunlarıyla oynamanın aslında ne kadar kötü olduğu buradan anlaşılıyor. Şimdi burada bazı şeyler için tekrar tartışmaya başlayacağız; önce özelgeler çıkacak, sonra değişecek, Genel tebliğ çıkacak, kanun değişecek, sonra konunu kaldıracağız.

yetkisi var; teşvik belgesi kapsamındaki harcamaları belirleme yetkisi veriyor. Dolayısıyla, o yetki, dolaylı olarak indirimli Kurumlar Vergisi oranının uygulamasına esas olan bazı da değiştirebiliyor. O yetkiyi de tebliğde kullandı; birazdan bir listesini göreceksiniz. O liste, kapsama girmeyen harcamaları listeliyor bir yönüyle de. Az önce söylediğim özet.

Benim geldiğim noktada (tabi ki bunlar tartışılabilir):

Yatırım harcaması kavramını yine kullanacağız. Dolayısıyla, faizle, kur farkıyla ilgili geçmişte yaptığımız yorumlar bence yine önümüzde devam ediyor.

Kurumlar Vergisi Kanununda sayılan harcamaları çıkaracağız; Bakanlar Kurulu kararı yetki veriyor (otomatik değil.)

Bakanlar Kurulu kararının saydığı harcamaları dikkate almayacağız.

Hazine Müsteşarlığının, teşvik belgesi kapsamına koymadığını ilan ettiği harcamalar zaten teşvik belgesi kapsamında olmayacak; dolaylı olarak o da hayatımızı etkileyecek.

Bütün bunların sonucunda, yatırım harcamasından çıkarılacak kalemler neler oldu? Uzunca bir liste oldu. Arazi ve arsa, royalti oldu. Yedek parça, hammadde, malzeme var; zaten bunlar yatırım malları değil. Kullanılmış yerli makine ve teçhizat; bu da yine tebliğde var, Gelir Vergisi Kanununda da vardı. Hatırlıyorsanız, **"yeni olanların maliyet bedeli"** diyordu. Orada hem **"yeni"** kavra-

Başkalarının mülkiyetindeki arsa, arazilere yapılan yatırımlar bu kapsamda olabilir mi?..

Biri yatırım indirimiyle ilgili, diğeri, Vergi Usul Kanununun maliyet kavramının tanımıyla ilgili. Oradaki yorumların geçerli olmaya devam ettiğini düşünüyorum. Kastım ne? Yatırım döneminin sonuna kadarki kur farkları ve faizler yatırım maliyetine ve dolayısıyla desteğin hesaplanacağı baza dahil edilmesi, ondan sonrakilerin yatırımlarla ilişkilendirilmemesi. Vergi Usul Kanunundaki seçimlik hakkımızı yatırım maliyetine atsak da atmasak da, o eski yorumların aynen devam ettiği düşüncesindeyim.

Burada Gelir İdaresi Binası niye var? Çünkü oradan bunlarla ilgili biraz herhâlde yorum beklememiz gerekiyor. Feyyaz Beyin odası nerede bilmiyorum ama, şu ortalarda bir yerde, ışıklarının yandığı günlerde herhâlde çalışıyor olacaklar.

Kavramlarla ilgili bir karmaşa olmaması için; **"yatırım harcaması"** kavramı, indirimli Kurumlar Vergisi oranını uygularken esas alacağımız baz.

Kararnamenin ve tebliğin bazı bölümlerinde, **"yatırım malı"** ve **"sabit yatırım tutarı"** diye iki tane kavram geçiyor. Yatırım malı (taradım) üç tane yerde geçiyor; onlar da, Gümrük Vergisi ve KDV'yle ilgili bölümler. Dolayısıyla, indirimli Kurumlar Vergisiyle yatırım malı kavramının bir ilgisi yok. Yatırım malı kavramına girmeyen bazı harcamalar, indirimli Kurumlar Vergisi

Özelliği olan yatırım harcamalarından neler var?

• Makine, tesisat sorunsuz; bunlar zaten yatırımların esas unsurları olduğu için kapsamda olduğu açık.

• Araçlar, bazı faaliyetler için kapsamda, bazı faaliyetler için kapsamda değil. Bunları tek tek kontrol etmemiz gerekiyor.

• Binalarla ilgili bir sınırlama yok, arsa ve araziyle ilgili var. Sınırlama olmazsa ben ne düşünürüm? Demek ki, bina yatırımlarımı yatırım harcamalarına dahil edebilirim, bina satın alıyorsam da dahil edebilirim, kendim inşa ediyorsam da indirebilirim, ama arsa ve arazisi hariç. Arsa ve araziyi yatırım maliyetine dahil etme olanağım yok. Bina satın alırsam arsa ve arazi dahil, inşa ediyorsam arsa ve arazi hariç bir bedel. Dolayısıyla, satın almak sanki inşa etmekten daha dezavantajlı hâle geldi; düşünülmüş bir şey olduğunu tahmin etmiyorum ama, o sonuç çıktı.

• Bilgisayar programları yatırım indirimindeki yorumun aynen devam edebileceği düşüncesindeyim. İstiyorsanız onu hatırlatayım. Orada şunu söylüyordu (önce Genel tebliğde, sonra 19'uncu madde yapıldığında da 19'uncu maddede vardı): Kural olarak, bilgisayar programları yatırım harcaması kabul ediliyor. Yatırımın esaslı unsuruysa, faaliyet için gerekliyse, yatırım mallarının kullanılması için böyle bir programa ihtiyaç varsa kabul ediliyor, onun dışındaki, idari birtakım programlar ya da personelin eğitimi için ya da başka nedenlerle yapılan programlar kapsam dışı.

geliyor. Ne kadar bilinçli yazıldı bilmiyorum; ben yine, orada yapacağımız yorumda, tekdüze hesap planına gidip **"maddi olan ve maddi olmayan duran varlıklar"** kavramını esas almamız gerektiği noktasındayım. Aksi hâlde bir hesap yapma olanağımız pek var gibi gözükmüyor.

Yatırımın devrinden bahsetmeyeceğim; bir kısmını Feridun Bey söyledi.

Buradaki maddeye de dikkat ederseniz, yatırım indirimiyle hemen hemen aynı; fakat burada çok fazla düzenleme yok. Kanunda çok sınırlı bir düzenleme var. Yatırım indirimiyle ilgili ayrıntılı düzenlemeler vardı. Burada sadece bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. **"Yatırımın devri"**yle **"yatırım konusu makine ve teçhizatın devri"** kavramları uygulama ve sonuçları bakımından birbirinden farklı. Yatırımın devri, bütün yatırım mallarının tamının devri anlamına geliyor. Yatırım içerisindeki bir ya da birden fazla sabit kıymetin devri tamamen farklı bir şey; Hazine ayağında izin mekânizması da farklı, vergi hukuku boyutu da farklı. Yatırım indirimini bilenler, mantık yürüterek buradaki sonuçlara ulaşabilirler. Eğer yatırım tamamlandıysa, faaliyete geçtikten sonra devrediliyorsa, devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra devralan yararlanıyor; yatırım indirimi gibi. Faaliyete geçmeden önce devrediliyorsa, zaten devredenin yararlanabileceği bir şey yok. Bitmemiş ve kâra geçmemiş. Yatırım indiriminden burada belki birazcık sapıyor. Dolayısıyla, aynı koşulları

oranının uygulanacağı bazın hesabındaki o yatırım harcaması kavramının içine girebilir.

"Sabit yatırım tutarı" da, teşvik belgesi almak için yapacağımız asgari toplam sabit yatırım tutarının hesabıyla ilgili. Yine bu kavramın da, bizim yatırım harcaması kavramıyla ilgisi yok. Bu kavramın nereden geldiğini söylemiştim.

Toplam sabit yatırım tablosu; teşvik belgesi için müracaat ettiğimizde, müracaat başvurularımızın içerisinde yer alacak bilgiler bunlar. Teşvik belgesi almak için, toplam sabit yatırım tutarımızın ve asgari kapasitemizin belli bir tutarın üstünde olması gerekiyor. İşte bu tabloya göre belirliyoruz. Dikkat ederseniz, bu tabloda, yatırım harcaması kavramının içine girmeyen unsurlar var ya da eksik unsurlar var. Dolayısıyla, yatırım harcamasıyla ilgili hesap yapıyorken hiçbir şekilde yine buradaki kavrama gitme ihtiyacımız yok. Bu tamamen farklı bir şey.

Buraya geldiğimiz zaman, en baştaki bir şeye dönelim. Vergicilerin jargonunda olmayan, **"yıl sonunda aktif içerisindeki toplam sabit yatırım tutarı"** kavramdan bahsetmiştim. İşte buradaki kavramla birebir uyuşuyor. Buradaki kavramı esas alabilir miyiz? Bana çok fazla esas alabiliriz gibi gelmiyor. Yatırım harcaması kavramıyla toplam sabit yatırım tablosu tutarı karşılaştırılabilir tutar değil; biri payda, biri paydada. İkisi tamamen farklı; felsefesi, uygulaması, her şeyi farklı. Bana, kavramlar eşit, ama uygulaması biraz farklı olmalı gibi

hizatların alımında KDV ödemiyoruz, KDV'den tam istisna. Makine ve teçhizatı üretip bize satanlar da, yüklendikleri KDV'yi iade alabiliyorlar.

Burada da yeni bir kavram çıktı. Demin, yatırım harcaması kavramı üzerinden gitmiştik. Buradaki kavram, yatırım harcaması değil. Bütün yatırım harcamaları bu kapsamda değil. Burada **"makine ve teçhizat"** kavramı var. Sadece makine ve teçhizatla sınırlı olarak bu istisnadan yararlanabiliyoruz.

Neyin makine ve teçhizat olduğunu Hazine Müsteşarlığıyla Maliye Bakanlığı birlikte tespit etmişler. Yanlış hatırlamıyorsam tebliği numarası 76. Doğrudan üretimde kullanılan ve makine ve teçhizat niteliğinde olan sabit kıymetler için bu istisnadan yararlanabiliyoruz. Mal ve hizmet üretiminde kullanılması biraz yorum, kanuni bir gereklilik değil gibi ama Maliye Bakanlığının böyle yorumu var.

İstisna uygulamasıyla ilgili prosedürü de özetleyecek olursak:

Prosedür şöyle: Öncelikle belgeyi düzenleyen kuruma bir görev düşüyor. Belgeyi düzenlerken, eki listelerde nelerin makine ve teçhizat olduğunu işaretlemesi gerekiyor. Bu uygulamada, hangi sabit kıymetlerle ilgili KDV istisnası uygulanacağını da belirlemiş oluyor.

Makine ve teçhizat alanların, teşvik belgesini ve eki listeleri satıcıya ibraz etmeleri gerekiyor; makine ve teçhizat satanlar da, teşvik belgesine ve eki listelere bir

sağlarsa ancak devralan kurum bu teşvikten yararlanabiliyor.

Makine ve tesisat satışına girmeyeceğim. Burada 5 yıllık devir yasağı önemli. Eskiden 3 yıldı, 5 yıl oldu. Bu 5 yıllık devir yasağı ve Hazine Müsteşarlığının satışa izin verip vermemesi hem indirimli Kurumlar Vergisi uygulamasını etkiliyor, hem de özellikle KDV istisnasını etkiliyor. Süre dolmadan ve izinsiz yapılan satışlar, bu teşviklerin geri alınmasını gerektiriyor.

5 dakikam kaldı. 5 dakikada bitireceğim.

Bu sadece bir hatırlatma...

PANEL BAŞKANI- Neyi hatırlattın?

RECEP BIYIK- KDV istisnasını.

PANEL BAŞKANI- Hayır, ben şeye baktım.

RECEP BIYIK- Bu da pranga işareti. Belki biraz dikkati toplar, **"bu ne"** derler diye koymuşum. Konuyla çok doğrudan ilgili değil.

KDV'yle ilgili eski, 1990'lı yıllardan beri bir teşvik olduğunu söyledim. Benim gördüğüm kadarıyla, özellikle yatırım indirimi bittikten sonra, sadece KDV istisnası için teşvik belgesi almak cazip olmaktan çıkmıştı ve birçok işletme de artık teşvik belgesi almak için başvurmuyordu. Şimdi belki, yeni teşviklerle birlikte tekrar cazip hâle geldi. Bunu düşünerek KDV istisnası uygulamasını kısaca hatırlatmak istedim.

Feridun Beyin de özetlediği gibi, teşvik belgesi kapsamı, teşvik belgesi eki listelerde yer alan makine ve teç-

not düşerek, ilgili sabit kıymetleri teslim etmeleri gerekiyor.

Prosedürün devamında ne var? Satıcı, KDV beyannamesinde iki satır var, o satırlara yazarak istisna uyguluyor, o kadar.

Satıcının sorumluluğu:

Teşvik belgesini gördü, eki listeleri gördü, listelerde makine ve teçhizatın işaretlendiğini gördüyse satıcının sorumluluğu orada bitiyor.

Yatırım, herhangi bir nedenle öngörülen koşullarda gerçekleşmezse, sonuçlanmazsa, satıcının herhangi bir sorumluluğu yok, sorumluluk tamamen alıcıya ait.

İade uygulaması da, yine, normal, bildiğimiz iade uygulaması; bu konuya girmeyeceğim.

Sigorta primi desteğinden Feridun Bey biraz bahsetti, yani teşvikin ne olduğunu ve ne zaman başladığını söyledi. **"Teşvik"**, işletme dönemi teşviki. Yatırım bitecek, belgi kapanacak, işletmeye geçeceğiz, ek istihdam sağlayacağız. Yeni yatırımsa zaten bütün personelimiz yeni istihdam; tevsi yatırımıysa, eskiden çalıştırdığımız personelin üzerine ilave personel almamız gerekiyor.

Destek tutarı şu anda, personel başına 135 lira, yani asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi tutarı kadar.

Bu teşvikin yeni bir teşvik olmadığını ve 8-10 tane benzer teşvik sayabileceğimi söylemiştim. Buraya sadece birkaç tanesini ve bu teşvikin bize ne kazandırdığını

yazdım. Bir tane personel istihdam eden bir yatırımcı bu teşviklerin birçoğundan yararlanıyor olabilir.

Yeni gelen teşvik bu...

Sigorta primini taban ücretten de hesaplasak, tavandan da hesaplasak, kazandıracağı vergi tasarrufu, istihdam edilen kişi başına 135 lira. Bunun dışında daha bir sürü teşvik de var, buna benzer destek de var, örneğin Ar-Ge Kanunuyla olan var. Ar-ge'yle ilgili bir yatırım yaparsak, çalıştırdığımız ek ar-ge personeli için, ilk iki desteğin ikisinden de yararlanabiliriz. Hem yeni teşvik belgesi kapsamında bir yatırım yaptığımız için, hem de ar-ge personeli istihdam ettiğimiz için, yararlanacağımız destek tutarı farklı: Birinde, her ikisinde de 135 lira, diğerinde, düşük ücretlerde düşük, yüksek ücretlerde yüksek bir vergi tasarrufu ya da prim tasarrufu sağlıyor bize. İkisinden birlikte yararlanabilir miyiz? Hayır. 8-10 tane var; bunların hiçbirisi, ikisi bir arada uygulanabilir destekler değil.

Yapmamız gereken şey şu: Bütün bu destekleri personel bazında bir listeleyip her bir personel bazında hangi destekten yararlanacağımızı tespit etmek. Diyelim, bir ar-ge yatırımı yaptık, teşvik belgeliydi, -bu da mümkün- ar-ge personeli istihdam ettik, her ikisinden de yararlanıyorsak, personelimizin ücretine bakacağız, her iki personelin de üzerinden bir hesap yapacağız, hangisi işimize geliyorsa, yararlanabileceğimiz destek o.

Personel bazında seçim yapmamızı engelleyen herhangi bir düzenleme yok. Mükerrer yararlanmaya engelleyen düzenlemeler var. Bu düzenlemelerin bir kısmı kanunda var, bir kısmı Sosyal Güvenlik Kurumunun genelgelerinde var. Genelgeyle böyle bir hüküm konabilir mi? Konmuş. Bunların bir kısmı genelgeyle yapılmış düzenlemeler, bir kısmı yeni teşvik mevzuatıyla ilgili yapılmış düzenlemeler. Burada üç-dört tanesi de çakışabilir ama, teşvik belgeli yatırımlardaki istihdamla ilgili en çok çakışacak şey; 5 puanlık indirimle, teşvik belgeli yatırımla sağlanan istihdam. 5 puanlık indirim, bütün personele koşulsuz olarak sağlanan bir destek. Özellikle yüksek ücret ödeyen işverenler için 5 puanlık indirim bize, teşvik belgeli yatırımlardaki destekten daha büyük bir destek sağlıyor. Dolayısıyla, yüksek ücret ödeyenlerin, teşvik belgesi olup olmadığına bakmaksızın, bugünkü konumuz olan teşvikten yararlanmalarına ihtiyaç yok. Koşulsuz, hiçbir şey yapmaksızın, prosedürü daha kolay olan başka bir destek, 5 puanlık indirim var. Sigorta primini taban üzerinden hesaplıyorsak 35 lira, tavandan hesaplıyorsak 225 lira sağlıyor. Demek ki, düşük ücretli personel çalıştırıyorsak yeni teşviklerden, yeni sigorta primi desteğinden yararlanacağız, yüksek ücret ödüyorsak, 5 puanlık indirim bizim için daha cazip.

Yatırım yeri tahsisiyle ilgili sadece bir-iki cümle söyleyeyim. Mevzuat tamamen değişti ama içerikte çok fazla değişiklik yok. 5084 gitti, yeni kanun geldi.

Kimlere arazi tahsis edilebiliyor? Başbakan açıklamasında, **"bunu üç ve dörde sağlayacağız"** demişti ama Maliye Bakanlığının geçtiğimiz günlerde yayınlanan yönetmeliğinde, bir ve ikinci bölgeler de kapsama alındı. Dolayısıyla, bölgelerin tamamında (organize Sanayi bölgelerinde tahsis edilecek yer olmaması, bizim yapacağımız yatırıma uygun yer olmaması koşuluyla) bu destekten, teşvikten yararlanmak mümkün. 49 yıllık kullanma izni verilebiliyor. 1 yıllık önizin mümkün. Prosedür hiçbir şekilde eskiden farklı değil.

Kimlere tahsis edildiğini geçeceğim.

Bu teşvikten yararlanamayacaklar, indirimli Kurumlar Vergisi teşvikinden yararlanmayacaklarla aynı yatırımlar ya da kurumlar; bunların bir kısmı yatırım, bir kısmı kurum. Prosedürü nasıl? Öncelikle, yatırımcı açısından prosedürün bir zorluğu yok. Yatırıma elverişli taşınmazlar öncelikle yerel bazda tespit ediliyor. Bu taşınmazlarla ilgili hem Ticaret ve Sanayi odalarıyla, hem Maliye Bakanlığıyla çeşitli yazışmalar yapılıyor. Belirlenen taşınmazların dışında bir yatırım yeri talebimiz varsa, başvurursak, onun değerlendirilmesi de mümkün. Belirlenen taşınmazlar ilan ediliyor. İlan edilen taşınmazlardan uygun olanlarını görürsek, istenen belgelerle birlikte (istenenlerin uzunca bir listesi var) yerel bazda başvuru yapıyoruz ve bize yerel bazda tahsis yapılıyor.

Benim söyleyeceklerim bunlar.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkürler.

PANEL BAŞKANI- Sayın Recep Bıyık arkadaşımıza teşekkür ediyoruz.

Gerçekten yorulduk; 15 dakika aramızı verelim. Sonra, varlık barışı ve KOBİ birleşmelerini Feyyaz arkadaşımızdan alacağız.

(Ara Verildi)

FEYYAZ YAZAR (Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanı)- Sayın Başkan, Sayın Üstadlar, Değerli katılımcılar ve arkadaşlar, sunumuma başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyor ve hoş geldiniz diyorum.

5904 **sayılı Kanunla 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 5 inci maddede, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) 31/12/2009 tarihine kadar yapacakları birleşme işlemlerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.**

Kobi, Kanunda, "**6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde kurulan 2008 yılının Aralık ayına ilişkin olarak verilen sigorta bildirgesine göre 10 ilâ 250 işçi çalıştıran 2008 hesap döneminin sonu itibarıyla yıllık net satışlar toplamı 25 milyon TL'yi geçmeyen veya aktif toplamı 25 milyon TL'den az olan ticari işletmeler.**" olarak tanımlanmıştır.

Ayrı ayrı bölümlendirirsek buradaki sorunu da ortaya koyma imkânımız olur. 2008 yılının Aralık ayına ilişkin verilen sigorta prim bildirgesinde, 10'dan az ya da 250'den fazla çalışan olursa bunlar girmiyor, ancak, çalışan sayısı 10 ila 250 arasında olmakla birlikte, 2008

hesap dönemi sonu itibarıyla yıllık net satış tutarı 25 Milyon TL'yi geçiyorsa, aktif toplamı da geçmiyorsa, bu kapsam içerisine girer. Kapsam içerisine girmemesi için, hem net satışlar tutarının, hem de aktif toplam tutarının 25 milyonu geçmesi gerekiyor. İkisinden birinin sağlanması, KOBİ tanımı kapsamına girmesi için yeterli olmuş oluyor.

Aynı şekilde, bu kapsama girmeyen, 1.1.2009 tarihinden sonra kurulan işletmeler de, doğası gereği, bu kapsam içerisine girmeyip KOBİ olarak değerlendirilmeyecek.

Hangi KOBİ'ler birleşecek, birleşme nasıl olacak?

Tam mükellef iki ya da daha fazla KOBİ'nin birleşerek yeni bir sermaye şirketi oluşturması söz konusu olabilir ya da bir ya da daha fazla KOBİ'nin, sermaye şirketi statüsündeki başka bir KOBİ'ye devri mümkün. Diğer bir ifadeyle, yeni bir anonim şirket ya da sermaye şirketi kurulup içerisine dahil olunabilir ya da yeni bir KOBİ'ye bir ya da birden fazla şirket devrolunabilir.

Burada dikkat edilmesi gereken; kurulacak yeni sermaye şirketinin, devralma sonucu KOBİ şartlarını taşımasının bir öneminin bulunmadığı olup diğerinde de, devir yapılırken KOBİ'nin, ilk başta KOBİ şartlarını sağlaması gerekirken daha sonra KOBİ şartlarını sağlamasının aranmayacağı hususudur.

KOBİ birleşmelerine ilişkin düzenleme ile, getirilen imkân nedir diye baktığımızda ve uyulması gereken şartlarla beraber değerlendirdiğimizde; birleşilen kuru-

mun kendi aktifindeki, bilançodaki sabit kıymetlerinin rayiç bedelle; diğer kıymetlerin ise, Vergi Usul Kanununun değerleme hükümlerine göre aktarılması söz konusu.

Az önceki sunumda Recep üstadımız, **"sabit kıymet nedir"** noktasına işaret etti. Orada da geçmişti, bizim Kurumlar Vergisi Kanununda da sabit kıymet yer alıyor, daha önce Vergi kanunlarında olmayan bir kavram.

Sabit kıymetleri tebliğimizde, amortismana tabi iktisadi kıymetler olarak değerlendirdik ve ona öyle bir yorum getirdik.

Burada getirilen en önemli imkân; amortismana tabi iktisadi kıymetlerin rayiç değerleriyle, yani piyasadaki değerleriyle diğer tarafa aktarılması söz konusu. Biliyorsunuz, normal düzenlemelerde, , devir olunca, aynen geçirilmesi söz konusu olunca herhangi bir vergi yok ama, buradaki avantaj, böyle bir işlemin yapılması hâlinde normalde vergilenmesi gerekecek olan şeyi vergilemeyip sermayeye ekleme imkânı getiriliyor. Bu şekilde de, zor durumda bulunan firmaların birbirleriyle birleşerek, ölçeklerinin tekrar büyütülmesi, sermaye yapılarının güçlendirilmesi sağlanmış oluyor.,Amortismana tabi iktisadi kıymetler rayiç bedelle değerlendiği için, bu birleşmeden ortaya çıkacak kâr vergilenmiyor, sermayeye ekleniyor.

Bu imkândan yararlanılabilmesi yanısıra, indirimli Kurumlar Vergisi imkânı da söz konusu; ona birazdan değineceğim.

Ne gibi şartlar var? Birleşilen kurum, münfesih kurumun, yani birleşmeye katılacak olan kurumun tahakkuk etmiş, edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerinin hepsini yerine getireceğini taahhüt etmesi, - ki bunlar, bizim külli halefiyet olan devirde de söz konusu olan düzenlemeler- bunu, birleşmenin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihi takip eden 30 gün içerisinde Kurumlar Vergisi beyannamesiyle birlikte vermesi gerekmekte.

Diğer önemli bir şart: Birleşme yapıldı, iki kurum birleşti, diğer şartlar yerine geldi, indirimli oranlı Kurumlar Vergisinin uygulanması için, 3 hesap döneminde nisan ayından önce verilen son aya ilişkin sigorta bildirgesine göre, iki kurumun istihdam ettiği kişi sayısının, bu teşvikin uygulanacağı süre boyunca sağlanması gerekmekte. Şöyle örnekleyebiliriz: "A" şirketi 10 kişi istihdam ediyordu, "B" şirketi 20 kişi istihdam ediyordu, bunu şubat ayı olarak dikkate aldığımızda, bu kanunla getirilen diğer teşviklerden yararlanılabilmesi için bu 30 kişilik istihdamın aylık ortalama bazda devamlı surette sağlanması lazım. Hangi süre içerisinde? İndirimli oranlı Kurumlar Vergisinin uygulanacağı süre kadar.

Az önce bahsettiğim istihdam şartının, sadece birleşme anında değil, daha sonraki dönemlerde sağlanamaması durumunda, getirilen bu teşviklerden yararlanmak söz konusu olmayacaktır. Daha sonraki ayda bu istihdam

şartının sağlanmasıyla tekrar teşvikin devreye girmesi söz konusu olmayacaktır.

Bu istihdam şartının ve diğer birtakım şartların sağlanmaması durumunda, daha önce verilen teşvikler nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen verginin de genel hükümlere göre, yani ceza ve gecikme faizi dikkate alınarak tahsili yapılacaktır.

KOBİ birleşmelerinde getirilen diğer avantajlar neler?

İlk olarak, birleşmeden doğan kârın vergilenmeyeceğini ve sermayeye ekleneceğini söyledik. Diğerleri nedir? Birleşme nedeniyle infisah eden, birleşen kurumun, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde elde ettiği kazanç, mesela 1 Eylül tarihi itibarıyla birleşen bir kurumun, dönem başından 1 Eylül'e kadarki faaliyet döneminden elde ettiği kazanca indirimli Kurumlar Vergisi oranı uygulayacağız.

Hangi kurumda birleşildiyse, birleşme işleminin gerçekleştiği yıl, yani 2009 yılı hesap dönemine indirimli Kurumlar Vergisi ve de takip eden 2010-2011 hesap döneminde elde edilen kazançlara indirimli Kurumlar Vergisi oranı uygulanacak.

İndirimli Kurumlar Vergisi oranının, yüzde 75 indirimli olarak uygulanacağı yönünde kararname çıktı; yani, yüzde 5 olarak indirimli Kurumlar Vergisi oranı uygulanacak.

Yasada getirilen birtakım şartlar var. Bu birleşmeden ortaya çıkan kârın vergilendirilmemesi ve daha sonra

indirimli oranlı Kurumlar Vergisi uygulanması için birtakım şartların yerine getirilmesi gerekiyor.

Birleşme tarihinden itibaren indirimli Kurumlar Vergisi uygulamasının sona erdiği yılı izleyen 3'üncü yılın sonuna, yani indirimli oranlı verginin uygulandığı son döneme kadar; birleşme, devir, bölünme, hisse değişimi işlemleri söz konusu olmayacak, tasfiye söz konusu olmayacak, sermaye azaltımı söz konusu olmayacak. Bu yılın sonuna kadar bir kurum bir kurumla birleştiğinde, daha sonra, o birleşilen kurum tekrar başka bir KOBİ'yle birleşebilir mi? Evet. Devir olabilir mi? Evet. Bölünme, hisse değişimi olabilir mi? Evet. 31.12.2009'a kadar KOBİ'ler arasında birleşme, devir, bölünme, hisse değişimi mümkün olabilecek; ancak 31.12.2009'dan sonra, indirimli oranlı Kurumlar Vergisi uygulanacak döneme kadar bunlar mümkün olmayacaktır.

Şayet bu şartlara uyulmazsa, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergilerde, ilkinde genel hükümler gereğince ceza vardı, bunda yok. Burada da şu amaç edinilmiş: Mükellef birçok şartı yerine getirmiş, hemen hemen bütün prosedürleri tamamlamış, ancak, birtakım zorunluluklardan ötürü bölünme ya da birleşme işlemine başvurmuş, o yüzden, cezalandırma işlemi dikkate alınmaksızın, gecikme faizi ve vergiyle yetinilmiştir.

KOBİ birleşmesi ne zaman kabul edilecek? Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarih birleşme tarihi olarak kabul edilecek ve 31.12.2009'a kadar yapılanlar bu kapsama girmiş olacak.

Beyannamenin, Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği tarihi takip eden 30 gün içerisinde birleşilen kurumca verilmesi gerekmekte.

Birleşen kurumun, yani infisah eden kurumun zararlarının birleşilen kuruma aktarımı söz konusu mu? Burada da, faaliyetinden doğan zararların, Kurumlar Vergisi Kanunundaki şartlarda olduğu gibi, birtakım şartlar dahilinde diğer tarafa, özsermayeyi aşmayan zararların intikali söz konusu. Bunun için, birleşen ya da birleşilen kurumların son 5 yıla ilişkin Kurumlar Vergisi beyannamesinin kanuni süresi içerisinde verilmesi ve de daha sonra birleşen kurumun faaliyetine 5 yıl boyunca devam etmesi gerekmekte.

Birleşilen kuruma aktarılan iktisadi kıymetlerin amortismanı nasıl olacak? Burada amortismanlar, bilançodaki (birleşme öncesi) mukayyet değere göre, kalan süre dikkate alınmak suretiyle ayrılacak; yeni değer üzerinden amortisman ayrılmayacak.

Rayiç değer üzerinden değerlenmiş varlıkların satılması hâlinde ortaya çıkan zararların da, Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılması söz konusu değil.

Bu indirimli oranlı Kurumlar Vergisi uygulama süresi içerisinde taşınmaz ve iştirak hissesi satış kazancı istisnası uygulanamaz. O süre bittikten sonra bu istisnanın uygulanma imkânı söz konusu.

Çok fazla soru almamakla birlikte, söz konusu yasada getirilen diğer önemli bir düzenleme: İlişkili sayılanlar tarafından istihdamın veya faaliyetin kaydırılması gibi, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler bu kapsama girmeyecektir. Grup şirketleri arasında kesinlikle birleşme olmaz demek doğru değil. Burada özellikle söylenilen, ölçek verimliliği olmaksızın, istihdam arttırımı olmaksızın, birtakım yeni girişimler olmaksızın, sadece ve sadece indirimli oranlı Kurumlar Vergisinden yararlanmak için, birleşme yapılmadan önce ya da daha sonra yapılacak bu tip durumlar söz konusu olursa, bu kanundan yararlanılması mümkün olmayacaktır.

Kobi birleşmelerine ilişkin sunumdan sonra ikinci sunumum Varlık Barışı olarak bilinen 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanuna ilişkin olacaktır.

Varlık Barışının; ilk bölümü 22.11.2008'de başlayıp 2 Mart'ta biten, ikinci bölümü ise 5917 Sayılı Kanunla başlayan uygulama dönemidir.

Daha önceki varlık barışı düzenlemesinin içeriğine ilişkin, *-özellikle birtakım noktalarda ona işaret edeceğim-* çok fazla değişiklik yapılmadan burada süre uzatımına gidildi ve temel bir-iki noktada önemli değişiklik yapıldı; onlara değineceğim.

5917 Sayılı Kanunla süre uzatımı oldu, yeni süre 30.9.2009 son gün. Aynı zamanda, bu yeni düzenlemey-

le; Bakanlar Kuruluna uzatım yetkisi verilmiş. Uzatım yetkisi de 31.12.2009'a kadar; Bakanlar Kurulu bu uzatım yetkisin kullanır mı kullanmaz mı; o bizim takdir edeceğimiz birşey değil.

Kapsama neler giriyor? Yurtiçi ve yurtdışı varlıklar kapsama giriyor. Daha önce, 1.10.2008 tarihi itibarıyla sahip olunan olan varlıklar söz konusuydu, şimdi yeni düzenlemeyle; 1.6.2009 tarihi itibarıyla yurtdışında sahip olunan ve yurtdışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet, diğer sermaye piyasası araçları; varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazların, yurtiçinde de yine, Türkiye'de olan, ancak 1.6.2009 tarihinde işletmenin özkaynakları içerisinde olmayan bu türden varlıkların, varlık barışı kapsamında bildirime ya da beyana konu edilmesi söz konusu.

Aynı zamanda, bir de getirilen birtakım istisnalar vardı. İstisnalara ilişkin de bir uzatım söz konusu oldu. Yurtdışı iştiraklerden elde edilen kazançların, yurtdışı şubelerden elde edilen kazançların, yurtdışı iştirak hisselerinin satışından doğan kazançların ve yurtdışında bulunan kurumların tasfiyesinden doğan kazançların süresine ilişkin uzatım söz konusu oldu.

Yurtdışında sahip olunan varlıklara ilişkin uygulama nedir? Gerçek ya da tüzel kişilerin, Türk Lirası değerleriyle, 30 Eylül 2009 tarihi akşamına kadar bankalar, aracı kurumlara ya da vergi dairelerine bildirim ya da beyanda bulunma imkânları söz konusu. Yurtdışı varlıkların beyan ya da bildirime konu edilmesinden ortaya

çıkan tutara yüzde 2 oranında vergi uygulanacak ve bu vergi dairesine beyan ediliyorsa, takip eden ayın sonuna kadar, yok, banka ya da aracı kurum vasıtasıyla olursa da, takip eden ayın 15'ine kadar bankalar ya da aracı kurumlar sorumlu sıfatıyla vergi dairesine intikal ettirilecek.

Burada, yurtdışında, bankaya bildirim ve/veya vergi dairesine beyan olmak üzere seçenek var; birazdan yurtiçine ilişkin durumda söyleyeceğim. Yurtiçine ilişkin öyle bir seçeneğimiz yok; sadece vergi dairelerine beyan edilmesi lazım.

Bildirim tarihinden itibaren 1 ay içinde, yurtdışından getirilmesi gereken varlıkların da getirilip eğer paraysa bankalar, menkul kıymetse, virman yapılıp aracı kurumlar vasıtasıyla, kimin adına beyan edilmişse ya da bildirimde bulunulmuşsa, onun adına kaydedilmesi söz konusu olacak.

Bildirilen ya da beyan edilen varlık (bunu özellikle hatırlatma anlamında koydum):

Bilanço esasına göre defter tutuyorsa, yani onu şirket adına beyan ediyorsa kaydına alacak, şayet herhangi bir defter tutma yükümlülüğü yoksa deftere kaydı söz konusu olmayacak. İşletme hesabı ya da serbest meslek kazanç defteri tutuyorsa oraya kaydedilecek

Fon hesabında tutulan söz konusu tutarların, işletmenin tasfiye edilmesi ya da devir, bölünme hâllerinde de vergilendirilmesi söz konusu olmayacak. Aynı zamanda,

yasal deftere kaydedilen söz konusu tutarların da gelir olarak dikkate alınması söz konusu olmayacak.

Burada dikkat edilmesi gereken husus, kimin adına bildirim ya da beyanda bulunulduğu. Kişi kendi adına da beyanda bulunabilir, ortak olduğu şirket adına da beyanda bulunabilir. O yüzden, değerlendirmenin ona göre yapılması gerekiyor.

Türkiye'de bulunan, ancak işletmenin özkaynağı içerisinde olmayan varlıklar sadece vergi dairesine beyan edilebilir; yine Türk Lirası değeriyle, bağlı olunulan vergi dairesine beyan edilecek. Burada uygulanacak vergi oranı, yurtdışı varlıklardan farklı olarak, yüzde 5. Söz konusu vergi, takip eden ayın sonuna kadar ödenecek.

Beyan edilen Türkiye'deki varlıkların kayıtlara intikali:

Bir ortak; şirket adına beyanda bulunuyorsa, söz konusu varlık aktife alınacak, karşılığında bir fon hesabı açılacak, söz konusu fon hesabı da sermayenin bir cüzü kabul edilip 6 ay içerisinde sermaye arttırımı işlemi yapılacaktır.

Yurtdışından getirilen varlıklar için sermaye arttırımı şartı yok ama, yurtiçindeki beyan edilen varlıklar için sermaye arttırımı şartı söz konusu. Eğer mesleki kazanç ya da işletme hesabı usulüne göre defter tutuyorsa, deftere kaydı yeterli olacak, bir sermaye arttırımı söz konusu olmayacak.

Defter tutma yükümlülüğü bulunmayan kişiler ise, sadece bankaya yatırıp beyanda bulunacak, başkaca herhangi bir işlem yapmasına gerek kalmayacak.

Daha önceki düzenlemede de olan bir şey; söz konusu kanun kapsamında ödenen vergiler hiçbir surette gelir ya da Kurumlar Vergisi matrahında indirim olarak dikkate alınmayacak ya da mahsubu söz konusu olmayacak, aynı zamanda, Vergi Usul Kanununa göre amortisman ayırma da söz konusu olmayacak ve de bu varlıkların daha sonra elden çıkarılması durumunda ortaya çıkan zararların indirim olarak kabul edilmesi söz konusu olmayacaktır.

Şirket adına görünmeyen varlıklar şirket adına kimler tarafından beyan edilebilir? Ortaklar, kanuni temsilciler, bu varlıkları değerlendirmeye yetkili olanlar şirket adına beyan edebilirler. Bu yasal görevliler dışında, çocuk, akraba, eş üzerinde olan varlıkların beyanı söz konusu olabilir; beyan eden tarafından ispatı hâlinde bunun da kabul edilmesi söz konusu olacaktır.

Bildirim ve beyanın vergi incelemesi karşısındaki durumu:

Doğrudan inceleme söz konusu olmayacak ki önceki yasada vardı. Bu beyan ya da bildirimden hareketle bir vergi incelemesi söz konusu olmayacaktır. Diğer nedenlerle 1.1.2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak vergi incelemesi yapılması durumunda getirilen avantajlar var. Bunlar nedir? Gelir, Kurumlar Vergisi,

Katma Değer Vergisi matrah farkından mahsup imkânı söz konusu; önceki düzenlemede, bunlarla sınırlı idi, ancak, indirim reddiyatı nedeniyle ortaya çıkan Katma Değer Vergisi tarhiyatından kaynaklanacak durumlarda herhangi bir mahsup söz konusu değildi. Yeni düzenlemenin getirdiği en önemli değişikliklerden birisi bu. Birtakım nedenlerle (uygun olmayan belge olabilir, indirimi mümkün olmayan KDV'nin indirimi söz konusu olabilir) indirim reddiyatı olabilir. Bu tip durumlarda da, 5917 kapsamında beyan edilecek tutar söz konusu olursa, diğer nedenlerle yapılacak incelemelerde bunun da mahsubu söz konusu olacak. Burada da mahsup edilecek tutar; indirimi reddedilen KDV'ye esas teşkil eden bedel. Bir örnek verelim. Elimizdeki faturada, 1000 birimlik mal ya da hizmet teslimi ve altında da yüzde 8 KDV olduğunu düşünelim. Böyle bir belgenin olması durumunda, indirimi reddedilen % 8'e ilişkin, KDV'ye esas teşkil eden bedel 1000'dir. Şayet, belgenin olmadığı ya da temin edilemediği durumlarda ise, yüzde 18 KDV oranı (1000/yüzde 18) dikkate alınarak, ortaya çıkacak matrah üzerinden mahsup yapılacak.

Burada iki tane önemli durum söz konusu; önceki 5811 uygulamasının tarihi ve yeni düzenlemenin getirdiği tarih. Yeni düzenleme kapsamında bildirim ve beyana konu edilecek tutarların mahsubu ancak 19.6.2009 tarihinden sonra başlamış incelemeler için söz konusu olacak. Bu hangi dönem için? Öncekinde de değişmedi; 1.1.2008 öncesi için. Kamuoyunda, birçok yerde en çok

sorulan şey; **"2008 neden kapsam içerisinde olmadı?"** Bu, kanun koyucunun takdiri. Getirilen eleştirilerden birisi şuydu: **"2008'i beyan eden kişi, 2008 için büyük bir vergi yüküyle karşılaşmış olacak."**

Zaten 2008'de bunu beyan edip beyannamesine katma imkânı var. İlk durumu hatırlarsak, 2 Mart 2009'a kadar süre vardı. 2008 dönemine ilişkin beyanname ne zaman veriliyordu? Mart'ın sonuna kadar. Kurumlar Vergisi ise Nisan sonuna kadar. Varlık Barışının ilk uygulama döneminde başvuracak olan birisinin, 2008 dönemine ilişkin cezalı tarhiyattan, kendisini cezadan kurtarabilmesi için beyannameye dahil etme imkânı ve süresi vardı. Şimdi herkes bir şey söylüyor. Tabii, bu tip şeyleri de konuşmak lazım. Öyle bir imkân olmasaydı haklı olarak değerlendirilebilirdi. 2 Mart'a kadar süre vardı ve de beyanname verme dönemi de geçmiş değildi. 2008 dönemini her hâlükârda, vergi cezası olmadan kurtarabilme imkânı vardı. Olaya biraz daha farklı yaklaşmak, kamuoyuna mesaj verirken de farklı bir şekilde vermek gerekiyor. Birileri şimdi, **"2008'i de kapsama alalım"** diyebilir ama, kanun koyucunun takdirini de göz ardı etmemek lazım. Bir şeyi eleştirirken diğer yönünü de ortaya koymak çok daha doğru olur diye düşünüyorum.

Bu yeni getirilen düzenlemeyle ilgili diğer önemli bir şart ise, ödeme şartı. Biliyorsunuz, daha önceki düzenlemede herhangi bir ödeme şartı yoktu. Herhangi bir ödeme şartı olmadığı için, mükelleflerimiz bildirim veya beyanda bulunuyor, zamanı gelmesine rağmen söz

konusu vergiyi ödemiyordu. Tabii, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun devreye giriyordu, gereken işlemler yapılıyordu. Kanun koyucu burada da bir değişikliğe gitti. 5917 kapsamında bildirim ya da beyana konu edilecek olanların mutlak surette vadesinde ödenmesi, -bu önemli- gerekmekte, mahsup imkânından yararlanılabilmesi için. (Kaset Sonu)

Diğer yandan, önceki ilk dönemde bildirim ya da beyanda bulunan kişi 30/9/2009 tarihine kadar vergiyi ödemezse, söz konusu vergi yine zorla tahsil edilmeye devam edilecek, ancak, yapılacak incelemede mahsubu söz konusu olmayacak; bu önemli. Yeni uygulama da da, vadesinde ödenmediği, daha sonra ödendiği durumda yine Amme Alacakları devreye girecek, ancak, bunun mahsubu söz konusu olmayacak.

İnceleme kapsamına neler girmekte, bir özet yapalım:

22.11.2008 tarihinden önce incelemeye başlanılan işler için hiçbir surette 5811 kapsamında yararlanma söz konusu olmayacak; bu, ilk düzenlemede vardı zaten.

22.11.2008 tarihinden sonra, 19.6.2009 tarihinden önce, yani bu yeni düzenleme yapılmadan, ara dönemde başlanan incelemelerle ilgili olarak, önceki uygulamada, yani 22.11.2008 ila 2 Mart 2009 arası dönemde bildirim ya da beyana konu herhangi bir varlık varsa, bulunacak matrah farkından (indirim reddiyatı nedeniyle reddedilen KDV hariç) mahsup söz konusu olacak (yani Katma Değer Vergisi, Gelir, Kurumlar vergisi matrah farkı.) 19.6.2009 tarihinden sonra başlayan incelemelerde,

kanunun ilk uygulama süresi içerisinde bildirilen ya da beyan edilen varlıklar olabilir, onlar ve bu dönemde bildirilecek ya da beyan edilecek varlıkların mahsubu söz konusu olacak. Burada yine de unutmamamız gereken husus şu: İndirim reddiyatı nedeniyle mahsubu yapılacak KDV, ancak ve ancak bu dönem içerisinde bildirilecek ya da beyan edilecek varlıklar için söz konusu. Önceki dönemde bildirilen ya da beyan edilen varlıkların bu kapsamda mahsubu hiçbir surette söz konusu olmayacak.

Matrah farkına ilişkin mahsup uygulaması cezaları kaldırır mı? Eğer tarh edilecek herhangi bir şey yoksa, ona bağlı olduğu için vergi ziyaı cezasını kaldırır, ama özel usulsüzlük ya da usulsüzlük cezalarını, Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde suç kapsamına giren hususları ortadan kaldırmaz.

Bunlar dışında, 5811'de olan birtakım istisnalar vardı. İstisnalar hakkında da birkaç şey söylemek istiyorum. Orada; yurtdışı iştirak kazançları, iştirak hisseleri satışından doğan kazançlar, şube kazançları ve tasfiye kazançları vardı.

Öncekiler düzenlemeyi hatırlarsak, 22.11.2008'den 31.12.2008 tarihine kadar elde edilmiş olan iştirak kazançları ve iştirak hissesi satış kazançları 2008'in beyannamesine dahil edilip istisna edilmişti. İlk süre, 1.1.2009'la 30.4'e kadar işliyordu. 30.4'e kadar olan dönemde elde edilen yurtdışı iştirak kazancı ve yurtdışı iştirak satış kazancı, 2009'a ilişkin olarak verilecek

2010'daki beyannameye dahil edilip istisna edilecekti; şimdi, 30.4.2009 tarihi, 31.12.2009 tarihine kadar uzatıldı. Burada ne olmuş oldu? 1.1.2009'dan 31.12.2009'a kadar elde edilen yurtdışı iştirak kazancı ve yurtdışı iştirak hissesi satış kazancı ile şube kazançları istisna kapsamına alınmış oldu. İlk dönemde şube kazancı 2008 dönemine ilişkindi, yeni getirilen süre uzatımıyla, 2009'a ilişkin şube kazancının da istisna edilmesi söz konusu oldu. Ayrıca, Ekim sonuna kadar, tasfiye edilmelerinden kaynaklanan kazancın yine istisnası söz konusuydu; bu da yıl sonuna kadar uzatıldı. 31.12.2009'a kadar yurtdışındaki kurumların tasfiyesinden elde edilen kazançların 28/2/2010'a kadar transfer edilmiş olmaları hâlinde yine bunların da istisnaya konu edilmesi söz konusu olacaktır.

Burada dikkat edilmesi gereken konu; süre uzatımına ilişkin olarak yeni sürelerde elde edilen kazançların yeni sürede belirlenen tarihe kadar getirilmesi gerekirken önceki sürelerde elde edilen varlıkların da önceki getirme süreleri içinde Türkiye'de intikal ettirilmesi söz konusu.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

PANEL BAŞKANI- Çok teşekkür ediyorum Feyyaz.

Varlık barışıyla ilgili sana bir-iki spot soru sorayım.

Süre uzatılacak mı?

FEYYAZ YAZAR- Bilmiyorum.

PANEL BAŞKANI- Bankadan kredi alıp varlık barışından yararlananlar olursa bu imkân mümkün müdür?

FEYYAZ YAZAR- Hayır.

PANEL BAŞKANI- Diyelim 1 milyon lira beyan ettim, onu ertesi gün çekiyorum, kardeşim beyan ediyor; aynı paranın birkaç defa varlık barışı amacıyla kullanılmasını engel bir durum var mı?

FEYYAZ YAZAR- Engel durum var.

Varlığın işletmeye konulduktan sonra başkası tarafından başka bir suretle tekrar değerlendirilmesi söz konusu değil.

PANEL BAŞKANI- Piyasanın algılaması biraz farklı.

FEYYAZ YAZAR- Yok.

Üstat, ilk uygulamada çok yerde konferans verdik; bu tip sorular daha önce de geldi. Böyle bir şeyin olabilmesinin, böyle bir şeyin yapılabilmesinin doğru olmadığını, olmaması gerektiğini ve de böyle bir şeyle karşılaşan inceleme elemanının da bunu eleştireceğini söyleyerek özellikle ve şiddetle hepsini uyardık. Kendisine ait olmayan, kasasında, yastığının altında ya da şahsı adına bankasında olmayan bir paranın başkası adına alınıp da bu çerçevede beyan edilmesi mümkün değil, doğru da değil.

PANEL BAŞKANI- Teşekkür ederim.

FEYYAZ YAZAR- Biz, ortaklar cari hesabında mutlak surette ilk önce parayı görelim dedik. Olmayan bir pa-

ranın da dikkate alınarak fon hesabına koyulmasını doğru görmedik.

İkinci bir durum da şu: Söz konusu para şirket adına beyan edildikten sonra artık şirketin parası, şirket istediği gibi tasarrufta bulunabilir, artık o kişinin parası olmaktan çıkıyor, şirketin üzerinde tasarruf hakkı olan bir para olmuş oluyor. O yüzden, farklı uygulamalara girişmek, vergi tekniği açısından, ilerideki işlemler anlamında da büyük sıkıntılar doğurur.

PANEL BAŞKANI- Bu varlık barışını son zamanlarda oda arkadaşım Şükrü Hoca yazıyor; ben de bir dergide bir-iki defa yazdım. Vergi kalkanı, vergi sigortası; piyasanın algılaması bu yönde, onun için seninle paylaştım.

Ben daha önceki varlık barışından yararlandım, tekrar yararlanmama engel bir şey var mı?

FEYYAZ YAZAR- Hiçbir engel yok. Bundan tekrar herkes yararlanabilir.

PANEL BAŞKANI- Teşekkür ediyoruz.

Sorularımız spot olsun, herkes sorsun diye bu şekilde aklıma gelen soruları hemen sordum.

Teşekkür ediyorum Feyyaz Bey.

Buyurun efendim.

VEYSEL ARSLAN- "Varlık barışında, 1.6.2009 tarihinde sahip olunmak"; buraya bir açıklık getirir misiniz?

FEYYAZ YAZAR- Söz konusu varlık 1.6.2009'da yurtdışında olmuş olacak, -yurtdışı için söylüyorum- sahipliği de ona ait olacak. Nasıl olacak bu? O ilgili belgelerle, -ben burada anlatmadım- ispat edici vesikalarla. O tarih itibarıyla o para yurtdışında olmuş olacak ve o kişi kendi adına ya da şirket adına beyan ediyorsa, o paranın kendine ait olduğunu gösterecek. Yurtiçi işlemlerde ise, 1.6.2009 tarihi, işletmenin özkaynakları açısından söz konusu. Yani oradakiyle aynı şey değil. Tarih aynı ama, işletmenin özkaynağı içerisinde olmayan bir varlığın beyan edilmesi söz konusu.

VEYSEL ARSLAN- Bize en çok, **"yastık altındaki paranın bizim olduğunu nasıl ispat edeceğiz"** diye soruluyor Hocam.

FEYYAZ YAZAR- Yurtiçinde, -bizim söylediğimiz şey açık- yastık altındaki parayı bankanıza, kendi adınıza beyan ediyorsanız kendi adınıza, yok şirket adına beyan ediyorsanız şirketin hesabına yatıracaksınız; son derece basit.. O paranızı yastık altından alın bankaya gidin.

PANEL BAŞKANI- Alın verin, ekonomiye can verin. Mustafa...

MUSTAFA UYSAL- Veyselciğim, Gelir İdaresi Başkanlığında çok güzel tanıtım broşürleri yapmışlar, o broşürlerin bir tanesinde, yastığın altında dövizler, paralar, altınlar vardı, bence o broşürün bir örneğini sakla. İleride, **"yahu, bu para nereden çıktı"** denirse, **"ba-**

kın, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının broşürü var, yastık altı paralara izin veriyor" diye gösterirsin. Zaten broşüründe var.

Feyyaz kardeşimiz diyor ki, **"yurtiçindeyse nereden geldiği, menşei sorulmaz, ama yurtdışında olursa..."**

PANEL BAŞKANI- 1.6.

MUSTAFA UYSAL- O tarih itibarıyla kesin değil mi?

FEYYAZ YAZAR- Evet.

MUSTAFA UYSAL- O ilan hoşuma gitti de, işe biraz şey katayım, arkadaşlara bildireyim dedim.

FEYYAZ YAZAR- Zaten yurtiçindeki şeyin temel amacı da bu şekilde. Şirket adına beyan edeceksiniz bankanızda da olabilir, şahsi hesabınızda da olabilir ya da kasanızda, başka bir yerde de olabilir, kim adına beyanda bulunacaksanız, onu bankaya aktardığınız zaman herhangi bir sorun söz konusu değil.

PANEL BAŞKANI- Buyurun.

ARİF AYTULUN- Sorularım Feridun ve Feyyaz üstatlara olacak.

Feridun üstadım, bir taraftan Maliye Bakanlığı para toplamaya çalışıyor, bir taraftan da Hazine yardım şey yapıyor, o açıdan soruyorum. Bankalar dördüncü bölgeye o dediğiniz rakamlarda kredi verebilir mi? Bir de, birinci bölgeden dördüncü bölgeye gidecek bir mükellef var mı?

Sayın Başkanımızın dediği gibi, Maliye Bakanlığının yazılarıyla halk arasındaki algılama yanlış oluyor veya anlaşılmıyor. Siz burada doğal olarak, bizim anlayacağımız dilde, **"beyan edilen varlıklarda hiçbir inceleme yapılmayacak"** demişsiniz ama, mükellef onu, **"bu tarih itibarıyla bana hiçbir inceleme yapılmayacak"**, yani 5811'deki gibi anlıyor. Bunu biraz daha açmak lazım, o açıdan bunu şey yaptım.

Diyelim ki, bir ortağın hakikaten alacağı var, firma da zor durumda, kafasında şüpheler var, adam götürüp şirket adına 1 milyon lirayı yatırdı. Bankaya yatırırken şirket adına yatırabiliyorsunuz ama, Bankalar Kanununa göre, onu kimin yatırdığı önemli. Bunu yaptığınız zaman da MASAK'a bir şekilde iz kaydı vermiş oluyorsunuz. Bunu getirdiniz. 6 ay sonra sermaye ekleyeceksiniz. Ortakların hisseleri oranında mı ekleyeceksiniz, yoksa kim yatırmışsa o mu eklenecek; bu da problem. Sizin bu kanunu yazarken, **"bu parayı nasıl olsa bir ortak götürmüş, bir daha getirsin"** esprisinde olmuyor. Gerçekten alacağı olanlar ve gerçekten şirketinden şüphesi olanlar var ve bu kanundan faydalanayım istiyorlar. Sonra, Ticaret mahkemelerinde bir sürü davalar olacak. Bu açıdan, bunu açıklamanızı rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

FERİDUN BİLGİN- Ben teşekkür ediyorum.

Biz teşviklerle ya Maliyeye yeni bir mükellef oluşturmaya çalışıyoruz yahut olanları da büyütmeye çalışıyo-

ruz. Verdiğimiz şeyler neticede yine bize, kamuya, bu topluma dönecektir. Olmayan bir şeyden bir şey bulamazsınız, yani öyle bir vergisi yoktur. Biz, vergi mükellefleri oluşturmaya, olanları da büyütmeye gayret ediyoruz. Bu ülkenin geleceği artık özel sektörde; günümüzün dünyasında kamunun bir yatırım, istihdam politikası kalmadı. Biz, özel sektörle büyüyeceğiz, onunla üreteceğiz, onunla istihdam sağlayacağız, onunla ihracat yapacağız; amaç bu.

İkincisi; dördüncü bölgeye kredi. Tabii, kredi verme mekânizması bizim sistemimizin dışında. Bütün bölgelerimizde bankacılık, finans kesiminde böyle bir problem var ama, o dördüncü bölgede falan çok daha büyük; büyük ihtimalle teminattan kaynaklı olarak büyük oranlı. Biliyorsunuz, bizim teşvik paketinin dışında, **"Kredi Garanti Fonu"** diye bir mekânizma devreye girdi; krediyle ilgili teminat problemi yaşayan mükelleflerin gidip başvuracakları, onlar adına Kredi Garanti Fonunun bankaya kefalet vereceği bir sistem. Hazine Müsteşarlığı da oraya 1 milyar liralık bir kaynak aktardı. Oradan da biz yaklaşık 10 milyar liralık bir kredi hacmini oluşturmayı planlıyoruz; yani kısmen de olsa, bu problem malum olduğu için, çözmeye gayret ediyoruz.

Birinci bölgeden dördüncü bölgeye gidecek mükellef olup olmadığını bilmiyorum; bize henüz bir başvuru da olmadı. Süre sebebiyle konuşmamda kısaca bahsettim ama, burada birazcık daha açayım. Bu, teşvik sisteminden bizim doğrudan ürettiğimiz bir mekânizma değil; bu

sadece, tekstil sektörü için öngörülmüş bir olay. Bu mekânizma, sektörle birlikte, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve ilgili tüm kamu kuruluşları tarafından geçen yıl ortaya konmuş bir strateji. Bu sadece, oradan teşvik sistemine aktarılmış bir olay.

FEYYAZ YAZAR- Bu kanunun mantığı farklı, matrah artırımı ile bir ilgisi yok.

Sizin dediğiniz, **"hiçbir şekilde inceleme yapılmayacak"**, o biraz farklı bir durum. Bu kanunun getiriliş amacı da biraz farklı. Aslında ilk boyutuyla Türkiye içine dönük de çok fazla bir şey yoktu; o daha sonra ihdas edildi; okuduğunuzda zaten onu yakın bir şekilde görebilme imkânınız var. Kanunun ana noktası, yurtdışındaki, -İtalya'dan, birçok ülkeden esinlenilerek ortaya konmuş- sıkışmış paraların, -birçok ülkenin geldiği nokta açısından- yurda intikal ettirilmesiydi. Yurtiçine dönük böyle bir düzenleme, bir ilave imkân olarak getirildi.

Birçok yerde, **"en önemli avantajı ne"** diye soruyorlar. Parası olan adam için şunu söylerim: Vergi de bir tarafa, mahsup da bir tarafa, benim birtakım yerlerde kayıtlı olmayan (yurtdışında veya yurtiçinde) param yarsa ve güvenlik amacıyla rahatsızsam, ben sırf o nedenle bu kanundan yararlanırım.

Herkesin söylediği **"MASAK"** MASAK'ın daha önce çıkarttığı bir tebliğ ya da yönetmelik var. Bankaların kendi içerisinde kurdukları bir birim var; yatırılan,

transfer edilen paraların, söz konusu işlemlerin şüpheli işlem niteliğinde olup olmadığı o birimin değerlendirmesi sonucu şüpheli işlem olup olmadığı belirlenerek MASAK'a iletiliyor. MASAK'ın kapsamına girmek de o kadar kolay değil. Her şeyi, kayıtta olmayan her türlü parayı birebir MASAK'la irtibatlandırmak da doğru değil.

Bence bu kanunun, -hatta bir televizyon programında da söyledim- en önemli avantajı: Sırf rahatlamak için, bundan sonra varlıklarım üzerinde istediğim şekilde tasarruf edebilmek için bu kanundan yararlanırım (yüzde 5 ya da yüzde 2 vergi ödeyerek.)

İnceleme boyutu ayrı bir konu. İnceleme boyutu, diğer nedenlerle. Bu, herkesin mutlak surette incelendiği, inceleneceği anlamı da taşımıyor; birtakım başka karşıt inceleme olabilir, ihbar olabilir ya da birtakım risk faktörler dikkate alınabilir. Olaya sadece inceleme açısından bakmak da doğru değil. Bu dediğim fırsat daha önemli.

Şirket adına beyan edilen varlığın sermaye arttırımı anlamında diğer ortaklara da yansıması; bu, Ticaret Kanunu kapsamında olan bir şey. Biz, halka açık şirketler için Sermaye Piyasasına yazdık, Sermaye Piyasası Kurulu bunu kabul etti. ve, sermaye arttırımı yapınca bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılacaktır. Bununla ilgili yazı da bu sene İMKB sitesinde borsa duyurusuna konuldu. 30 tane ortak sermaye artırımından yararlanmak istiyorsa ve diğer ortakları ikna

edemiyorsa, kendi adına... Hâkim ortak elini bir şekilde taşın altına koyacak. Türk Ticaret Kanunu eğer ona imkân vermiyorsa, bizim çok da fazla söyleyebileceğimiz bir şey yok. Teşekkür ederim.

PANEL BAŞKANI- Bayram Çakır buyur.

BAYRAM ÇAKIR (Vergi İnceleme Grup Başkanı)- Sorum Feridun Bilgin Bey'e olacak.

Feridun Bey dedi ki, **"yatırım ortamı çok önemli."** Çok doğru söyledi. Ben 1980 yılından beri devlet memuruyum. 1975'ten beri de bu yatırım olaylarını yakından takip ediyorum. Özellikle 1984'ten sonra birçok defa, işçiyle, istihdamla ilgili teşvikler uygulandı. Bunlar selektif değil, genellikle, **"şu şu iller"** diye genel teşviklerdi. Sonra, siyasetçilerin baskısıyla o iller önce 22'ye, sonra 42'ye çıktı. Bu devam ediyor. Şimdi Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğünde arkadaşlar uğraşıyorlar, büyük gayret gösteriyorlar; teşvik belgeleri veriyorlar ve bu teşviklerin sonucunda ne oluyor diye üzülüyorlar, takip etmekte de güçlük çekiyorlar, çünkü taşra teşkilatı olmayan bir birimsiniz. Belki diğer kamu kuruluşlarıyla iş birliği yapıyorsunuz ama, yine de zorluklar var. Buna rağmen, **"şu şu illere"** diye genel teşvikte ısrar ediliyor. Bence bunun yerine, önce, yatırım ortamının yeterli olmadığı bölgelere (Güneydoğu ve Doğu Anadolu'nun bazı illeri), selektif uygulamayla... Biraz önce dediniz ki, **"artık devlet çekildi, hep özel sektör."** Bence bu yeterli değil. Bakınız, Batman iline 1984'ten sonra büyük teşvikler verildi, oraya besi dam-

ları yapıldı, binalar bomboş kaldı, hiçbir üretime geçilmedi.

Şuraya gelmek istiyorum:

Ülkede yapılan teşvikler, harcanan paralar aslında milletin parasıdır. Vazgeçilen sigorta primi başkalarından alınıyor, vazgeçilen vergiler dolaylı vergi olarak yine vatandaşımızdan alınıyor. Onun için, bu paraların yerini bulması için, çok iyi bir çalışma yapılarak, gerekirse devletin de, bazı kamu kuruluşlarının da, -mesela Tarım İşletmelerinin bazı birimleri var, Enerji Bakanlığının bazı birimleri var- ortak olduğu şirketler, yatırım birimleri kurularak istihdama yönelik, üretime yönelik olarak buralara yatırım yapılması gerekiyor. Bence bu işin içinde devletin olması lazım. Niçin olması lazım? Yatırım ortamı için olması lazım.

7 yıldan beri başta bulunan Hükümetimiz var. Kanunlarda devamlı olarak bazı değişiklikler yapıyorsunuz. Aslında amaç aynı, yol da aynı; sadece bazı değişiklikler yapıyorsunuz. Bu teşvikler son 7 yıldan beri acaba istihdamı ne kadar arttırdı, üretimi ne kadar arttırdı, bu bölgelerdeki göçü önledi mi, acaba bu konuda bir araştırma yapıldı mı? Bu genel teşvikte bundan sonra ısrar edilecek mi? Selektif uygulamalar, gerekirse kamunun kısmen içinde yer aldığı bir yatırım politikası düşünülmüyor mu?

Bunları söylemek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

PANEL BAŞKANI- Buyurun.

BAHATTİN GÜNAY- Feyyaz Beye soracağım.

Varlık barışı kapsamında, kaynaklara taşınmazlar da giriyordu; bir kişinin kooperatif hissesi bu konuda değerlendirilebilir mi?

Teşekkür ederim.

FEYYAZ YAZAR- Kooperatif hissesi, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı olarak değerlendirilmiyor; bunu o kapsamda dikkate alamayız diye düşünüyorum.

BİR KATILIMCI- ...

FEYYAZ YAZAR- Öyle mi?

Menkul kıymet, diğer sermaye piyasası aracı ama, kooperatif hisselerinin...

BİR KATILIMCI- ...

FEYYAZ YAZAR- Bir hisse senedi değil, menkul kıymet değil.

PANEL BAŞKANI- Kooperatif hissesi menkul kıymet değil yahu.

FEYYAZ YAZAR- Menkul kıymet değil, diğer sermaye piyasası aracı da değil. Kapsama girmiyor.

PANEL BAŞKANI- Buyurun Sedat Bey.

SEDAT AKGÜL (Yeminli Mali Müşavir)- Gelir Vergisi Kanunu ..., kooperatif hisselerinin satışı Gelir Vergisine tabi. Onlar, iştirak hissesi gibi, ortaklık hissesi olarak değerlendiriliyor. Barış Yasasında da, onun bir

ortaklık hissesi olarak değerlendirilmesinde bana göre bir beis olmaması lazımdır.

Teşekkür ederim.

FEYYAZ YAZAR- Daha sonra bir değerlendirelim ama, diğer sermaye piyasası aracı Gelir Vergisi Kanunu geçici 67'de de tanımlandı, ona da girmiyor, menkul kıymete de girmiyor. İştirak hissesi tanımına sadece kooperatif hissesi girmiyor, limited şirket ortaklık payları da iştirak hissesi kapsamına giriyor.

RECEP BIYIK- Buradaki kavramlara baktığımız zaman, hiçbirine girmiyor. Hatırlarsanız, Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 23, 28, 18 maddeleri vardı, onların hepsinde iştirak hissesi kavramı vardı. Aslında iştirak hissesi kavramına da girmiyordu ama, Maliye Bakanlığı, kooperatif hisselerini iştirak hisseleri gibi kabul etti ve öyle uyguladı. Belki biraz düşünürlerse bu kapsamda değerlendirilebilir gibi geliyor bana.

PANEL BAŞKANI- Şu anda tablo karamsar. Belki hâlledebilirler.

Buyurun.

FUAT ÖZGÜN- Sorum Feyyaz Beye.

30.9'a kadar yapılacak beyanla ilgili, kişi ya da kurum, herhangi bir beyanda bulunmuş, daha sonra, bunun yeterli olmadığını düşünerek tekrar bir beyanda bulunabilir mi? Aynı paranın çevrilmesi şeklinde sormuyorum; banka hesabında olan bir kısım olabilir ya da gayrimen-

kul olabilir. İkinci kısma, eğer bulunabilirse, ek beyan mı, yoksa düzeltme beyan mı verecek?

FEYYAZ YAZAR- Engelleyici hiçbir şey yok. Söz konusu kişi şu an beyanda bulundu, 1 ay sonra birtakım hesapları çözüldü, tekrar beyan edebilir. Elektronik beyannamede ikinci bir beyanname verme imkânı getirildi diye hatırlıyorum. İkinci bir elektronik beyanname verebiliyorsunuz. Bunda öyle bir imkân olduğunu hatırlıyorum. Bir engeli yok, bir kez daha beyanda bulunabilirsiniz. O zaman paranız vadeye bağlıydı, bir kısmını beyan ettiniz, daha sonra çözüldü, tekrar bundan yararlanabilirsiniz ya da yararlandığınız tutar yetmemiş ise, ilave tekrar bir beyanda ya da farklı bir varlık için tekrar beyanda bulunabilirsiniz, herhangi bir engel söz konusu değil.

PANEL BAŞKANI- Buyurun.

SEDAT AKGÜL- Benim sorum da Feyyaz üstada.

Aslında şu sıralar, 30 Eylül'e kadar vergi daireleri mükellefe iki sebepten vergi ceza ihbarnamesi yollamaması lazım, çünkü hem varlık barışı var, hem de önümüz bayram. Bıraksın millet bayramı rahat geçirsin.

Diyelim ki, **"1 milyar matrah farkı üzerinden şu kadar vergi"** diye mükellefe ceza ihbarnamesi geldi, adam da gidip 1 milyarı beyan etti; o zaman vergi ceza ihbarnameleri geçersiz mi olur? Çünkü 30 Eylül'e kadar beyan süresi var. Mesela inceleme de 15 gün evvel başlamış.

FEYYAZ YAZAR- İnceleme normal yasal süresinde başlamış.

SEDAT AKGÜL- Yok, inceleme yasa çıktıktan sonra başlamış.

FEYYAZ YAZAR- O sorudan hareketle daha genel bir şeye geleceğim. 19.6.2009'dan sonra başlıyor, 30 Eylül'e kadar yararlanma süresi devam ediyor. İnceleme devam ederken, ilgili vatandaş da; **"inceleme yapılıyor ama, beni çok da ilgilendirmiyor, o yapadursun, benim 30 Eylül'e kadar başvuru hakkım var, istediğim zaman başvururum, inceleme elemanı ne yaparsa yapsın, vergi dairesi müdürü ne yaparsa yapsın, benim zaten 30 Eylül'e kadar sürem var, o süreyi dikkate alarak beyan edersem her şeyi çözerim, hâllolur"** diye bir şey var. Kişisel düşüncemi söyleyeyim. İnceleme başlamış, inceleme elemanı, -zaten biz bütün her şeyi inceleme elemanına buraktık, İdare olarak da bizim onu sorgulama, inceleme yapma imkânımız yok- orada, bildirime konu beyan edilen herhangi bir şey varsa, mahsup yapıp tarhiyat yapacak. Bir mükellef, 30 Eylül'e kadar başvuru süresi olduğunu dikkate alıp incelemeye alındığı dönemde gereken başvuruyu yapmayıp inceleme tamamlandıktan ve ilgili tarhiyat yapıldıktan sonra, mükellef, **"ben 30.9'da başvurdum, zaten süre vardı, önceki incelemeyi hadi başa getirelim, bunu yapalım, düzeltelim"** diyemez. Yine hakkı saklı. Hakkı şöyle saklı: Daha sonra yapılacak incelemeler için elbette ki o mahsup imkânından yararlanabilir.

Beyan edeceği tutarı incelemeyle birebir İrtibatlandırma yanlış; ben bunu doğru bulmuyorum. Her zaman başvurabilir, iki-üç defa beyanda bulunabilir, ama devam eden idari bir işlemi durduramaz. Diyelim, süre 31.12.2009'a ya da 31.12.2010'a uzadı, inceleme elemanı, idari işlemin tesisi için mükellefin son beyan tarihini mi bekleyecek? Ben bunu doğru bulmuyorum. Hakkı saklı kalıyor. Neden? Diğer dönemlere ilişkin, daha sonra yapılacak önceki dönemlere ilişkin bir inceleme olur da matrah farkı bulunursa, ondan mahsubu söz konusu olur. Mükellefin, diğer bir idari işlemi tamamıyla ortadan kaldırıcı bir şekilde bu düzenlemeleri böyle yorumlaması doğru değil. İnceleme devam ediyor, iyi niyetli mükellef gider beyanını yapar, inceleme elemanına da söyler, inceleme elemanı da şartlara bakar, mahsubu yapar. İnceleme elemanı bakıyor, beyan etmemiş. İnceleme elemanı, beyan etmesine kadar beklesin; böyle bir şey olmaz. Bana göre burada en büyük yanılgı, beyan edilen şeyin incelemeyle birebir irtibatlandırılması. Diğer konu; **"hepsini getirme, faizini getir."** Hadi, bu, gelir elde etmediği bir şeyse... Tamam, her getirilen paranın mutlaka daha önce gelir yaratmış olduğu teorik olarak doğru olabilir. Burada amaç vergisel değil ki. Akademisyenlerin olaya biraz daha farklı bir açıdan bakmaları gerekirken, tam tersi...

PANEL BAŞKANI- Nasıl bakmalı?

FEYYAZ YAZAR- Üstat, daha geniş bakmaları gerekir.

Birtakım nedenlerle yurtdışına giden paraların hepsi de gelir yaratıyor diyemeyiz. Yurtdışından getirilen varlık belki bize göre vergilenmeyecek bir şey olabilir. Adam güvenlik amacıyla kasasında tutuyor olabilir. O paranın ya da varlığın dışarıda her hâlükârda vergilenmesi gereken bir gelir yarattığını varsaymak ve bütün değerlendirmeyi öyle yapmak ne derece doğru?

Teşekkür ederim.

PANEL BAŞKANI- Teşekkür ediyoruz.

Gene söz vereceğim de, bu konuda bir cümle söyleyeyim.

Belli ki, bu, varlık barışının pek barışı filan sağlayacağı yok. Bir açılım modasının ihtiyacını çok karşılamıyor.

Feyyaz şunu söylemekte yarar var (bu İdarenin denetiminde, yönetiminde bizim de yıllarımız geçti): Sen, yönetici olarak, İdare olarak, serseri mayın gibi ortaya düşmüş bir denetim elemanına teslim oluyorsan, mükellef kendini bunda nasıl güvenli hissetsin; eski bir denetim elemanı olarak, hesap uzmanı olarak bu ifademin altını çiziyorum.

Bildiğimiz, basına yansıyan, kamuoyuna yansıyan, etraftan bildiğimiz yüzlerce, binlerce olay var.

Dönemin Maliye Bakanı Sayın Unakıtan'a, üstada demiştim ki, ben, Nereden Buldun Kanununu çıkaran teknik ekibin başındaki Genel Müdür olarak, -o dönemin Gelirler Genel Müdürü bendim- Nereden Buldun'un sahibi olarak varlık barışına karşıyım, o günkü kanun

çıksaydı bugün pek çok olay farklı noktada olurdu. 10-12 yıl öncesini söylüyorum. Bir yanlış saatin günde iki defa doğruyu göstermesi gibi bir noktadayız. 1 Ekim 2008 tarihi itibarıyla bu olay başlasaydı, yurtdışındaki paralar serseri şey gibi liman ararken biz mevduat güvencesi ve paranın gelmesini sağlasaydık, Hükümet de korkmasaydı, kambiyo mevzuatı, kara para, gümrük, bilmem ne demeseydi, gerçekten milyarlarca parayı Türkiye'ye getirmiş olacaktık. Gömleğin düğmelerinin yanlış iliklenmesine benziyor; baştan yanlış iliklenmiş, sonuna kadar böyle gidiyor.

Teknokrat olarak İdarede konunun başındaki insanlarsınız. Sizden ricamız; spot sorular var, ortak sorular var, kaygı konusu hususlar var, bunları sirkülerlerle hızlı hızlı, spot spot yayınlayın, eğer gerçekten bundan yanaysanız, ki Hükümetin iradesinin bu yönde olduğu çok açık. **"İçeride dışarıda neyin varsa getir, nasıl olursa olsun yüzde 2, yüzde 5 ver"**; vatandaşın algılaması bu.

Ben bu işin ne danışmanıyım, ne müşaviriyim, ne bu işten para kazanıyorum ama, bir entelektüel olarak bu işlerle ilgilenen biriyim, soranlara cevap vermek durumunda olan biriyim. Şükrü KIZILOT da oda arkadaşım, beraber olduğum, sürekli tezekkür ettiğimiz, değerlendirme yaptığımız bir arkadaşımız. Öyle isimleri yanınıza almak yerine, karşınıza aldınız mı, onu dinliyor, seni dinlemiyor.

O bakımdan, sirkülerlerle çok hızlı, spot spot cevaplar yazın (mesela **"kooperatif hissesi"** hakkında.) Böylece,

insanlar en azından teknik sorularının cevabını bulsunlar.

Benimki korsan bir tebliğ oldu.

Buyurun.

BAYRAM ÇAKIR- Varlık bildirimi aslında bir vergi affıdır; bence çok yanlış olmuştur. Bunun yerine, 1983 yılında çıkan 2801 Sayılı Kanun gibi bir kanun çıksaydı, -matrah beyanı üzerine belli yıllara göre bir arttırım oluyordu, onun üzerinden vergi ödeniyordu- çok daha iyi olurdu. Bu kanun maalesef çok yanlış olmuştur. Bu kanun belki kısmi olarak, yurtdışından getirilen varlıklar için uygulanabilirdi; yurtiçinin kesinlikle buna girmemesi lazımdı. İncelenen mükellefle incelenmeyen mükellef arasında çok büyük haksızlıklar ortaya çıkmıştır.

Biraz önce Arif Bey de sordu; biz, -ben bir vergi inceleme, denetim elemanı ve Grup Başkanıyım- mükellef varlık bildirimini beyan ettiğinde onu hemen kabul etmiyoruz, üzerinde duruyoruz, araştırıyoruz, kanuna, tebliğe uyup uymadığına ayrıntılı olarak bakıyoruz. Biraz önceki arada üstadımın dediği gibi, bankadan para almış, getirmiş, tekrar çekmiş. Aslında yakın zamanda bunları tespit ettik. Dediğim gibi, mükellef eğer beyanda bulunacaksa ciddi olarak bulunsun. Yine bir mükellef, 20 trilyonluk gayrimenkulünü 400 trilyon olarak değerlendirmiş ve 400 trilyon olarak beyan etmiş, yüzde 5, yüzde 10 ödemiş; biz bunu da kabul etmiyoruz. Onun değerini çeşitli bilirkişiler vasıtasıyla tekrar mahkemeye tespit ettiriyoruz. Orada, onun gerçek rayiç değeri neyse

onu dikkate alıyoruz. Bu devlet her şeye bu kadar kanmamalı ve kanamaz.

Onun için, arkadaşlarımızın, özellikle mükelleflerin bu konuda dikkatli olmalarını istiyorum. İdarenin de bu konuda ayrıntılı açıklamalar yapması lazım.

Maalesef yasa son derece elastiki bir durumda. Bu yasa konusu üzerinde çok ciddi durulması lazımdı. Biraz aceleye geldi biliyorum; tabii, öyle talimat verildi. Aslında üzerinde daha fazla durulabilirdi.

Sevgili, Sayın Nevzat üstadım, Feyyaz arkadaşımıza bir eleştiride bulundunuz. O yazar arkadaşımız, -kendisini izliyoruz, son derece pratik, kalemi son derece kıvrak, iyi yazan bir arkadaşımız- konulara son derece iyi yaklaşıyor, güzel de yazıyor. Ancak, varlık bildiriminin de buna dahil olmasında ısrar ediyor. Biraz önce arkadaşım dedi ki, **"kanun Kasım 2008'de çıktı, mükellefler 2008'e ilişkin beyannamelerini daha vermemişlerdi, beyannamelerini ona göre düzeltebilirlerdi, arttırabilirlerdi ve beyan tarihi 2 Mart'a kadar uzatılmıştı."** Onun için, artık bu suyu daha fazla dalgalandırmak bence gereksiz.

Kötü bir kanun. Bunun yerine, 2801 Sayılı Kanun gibi bir kanun çıkarsa iyi olur diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

PANEL BAŞKANI- Teşekkür ederim.

Buyurun.

KAMİL POLAT- Feyyaz Yazar Beyefendiye sormak istiyorum; 31.12.2008'den önce tasfiye edilen veya ortaklarının birisinin hisse devri yaparak ortaklıktan ayrılması hâlinde, ayrılan ortak veya tasfiye edilen şirket ortağı varlık barışından nasıl yararlanacak?

Teşekkür ederim.

PANEL BAŞKANI- Çok güzel teknik bir soru.

Ortaklıktan ayrılan ya da tasfiye olan bir şirketin ortağı varlık barışından nasıl yararlanacak?

FEYYAZ YAZAR- Tasfiye konusuna ilişkin şimdi yeni bir düzenleme yapıldı. Biliyorsunuz, şirketin eğer Ticaret Sicilinden kaydı silinmişse, tasfiye edilen şirketin hem tasfiye dönemine, hem tasfiye öncesi dönemine ilişkin, 5 yıllık zaman aşımı süresi boyunca vergisel anlamda her türlü incelemesi yapılır. Yeni düzenleme yapıldı. Daha önceki düzenlemelerde de, İdare, tarhiyatı şirket tüzel kişiliği adına yapıyordu. Ancak, mahkemeler, şirket Ticaret Sicilinden silinmiş olduğu için, **"hayır, tüzel kişilik ortadan kalkmıştır, sen buna tarhiyat yapamazsın"** diyerek tarhiyatı ortadan kaldırıyordu. Yaptığımız yeni bir düzenlemeyle (galiba 5904'tü, tam hatırlamıyorum), tasfiye öncesi dönemler için kanuni temsilcilerden herhangi birisince, tasfiye dönemi için, müteselsilen sorumlu olmak üzere tasfiye memurları adına tarhiyatın yapılabileceği hususunda bir madde getirdik. O maddeler ışığında yorumlarsak; tasfiye dönemine ilişkin, -siz ortaksınız, gittiniz, herhangi bir şeyiniz yok- ortaya çıkacak sıkıntılardan tasfiye memu-

runun beyanda bulunması lazım ki, tarhiyat onun adına yapılsın. Sizin tasfiye öncesi dönemine ilişkin yönetimde bulunmadıysanız herhangi bir sorumluluğunuz yoksa, o anlamda tarhiyatın muhatabı değilsiniz; ama, o anlamda bir sorumluluğunuz varsa, kanuni temsilcilerden biri adına tarhiyat yapılacak, o yüzden, onların beyanda ya da bildirimde bulunması gerekiyor.

Net oldu mu?

KAMİL POLAT- Teşekkür ederim.

FEYYAZ YAZAR- Rica ederim.

NAZIM ANIL (Yeminli Mali Müşavir)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Feyyaz Bey'e.

KOBİ birleşmelerinde sabit kıymetleri amortismana tabi iktisadi kıymet olarak sınırlandınız ama, bana göre, bilançolardaki sabit kıymetlerin yüzde 80'ini kaldırdınız. Biliyorsunuz, bilançolar, Vergi Usul Kanununun değerleme hükümlerine göre üretildiği için hiçbiri gerçeği yansıtmıyor, gerçek değerleriyle değil. KOBİ'lerin birleşmesinde en büyük teşvik unsuru olacak olan arsaları, -rayiç bedelle değerlenmesini- hariç bırakmak büyük bir eksiklik diye düşünüyorum ve cazibesini de yitirmiş olarak görüyorum... .....bunların şirketler adına tescili yapılırken vergi dairesinden tapuya hitaben yazı alınıyor. Bu vergi dairesi yazılarını tapu müdürleri yetersiz gördükleri için bu istisnadan yararlandırtmıyor; **"ben satıcıdan alırım, bu teşvik alıcı içindir."** Ortada

bir işlem var. İstisna işlemedir. Zaten vergi dairesi yazısında doğru yazıyor, yani **"işlemdir"** diyor ama, tapu müdürü, **"ben işlemden anlamam arkadaş, 'alıcıdan da alınmayacak, satıcıdan da alınmayacak' şeklinde bana bir yazı getirin"** diyor. Bu yazıyı da maalesef ne vergi daireleri, ne de başkanlıklar, grup müdürlükleri vermiyor. Bu çok önemli. Hâlen, 1 hafta, 10 gündür tapularda bu tapu işlemleri yapılamıyor; kitlendi olay.

Biz bu varlık barışını izah ederken mükellefe diyoruz ki; git 1 milyon liralık bir poliçe satın al, 50 bin lira ödeyeceksin, karşına bir tarhiyat çıktığı zaman poliçeyi göster, 1 milyon liralık aldıysan, 500 bin liralık bir şeyse, göster, 500 bin mahsup edilecek, fazlası olursa, 1.5 olursa 1-500'üyle muhatap olacaksın. Bu önemli. Bu Katma Değer Vergisi, indirimi reddedilen KDV'ler; tabii, raporla reddedilen değil, kod listelerinde reddedilen. **"Vergi dairelerinin mükelleflere bildirdiği, 'aşağıdaki mükellefler kodlu olduğundan, bunları indirilecek KDV'den çıkar, aksi takdirde sizi de koda alırız, 4 katı teminat çıkar, öde' vesaire, bunda da işe yarayacak"** diyoruz. Evet, yarayacak. Ama, ortada bir inceleme yok. Mükellef sonra yargıda haklı çıkarsa, bu tarhiyat düşerse, bu poliçenin yararlandığı 500 bin lira geri iade edilecek mi edilmeyecek mi?

Teşekkür ediyorum.

Hepinize iyi akşamlar diliyorum.

FEYYAZ YAZAR- Teşekkür ederim.

Sondan başlayayım. Az önce Bayram üstadımız da birkaç örnek verdi; taşınmazın değerine kanunda da, **"rayiç bedel (piyasadaki alım-satım değeri) üzerinden beyan ediniz"** diyor. Maalesef, bazı mükelleflerimiz, **"her ne kadar yüzde 5 ödeyecek olsam da, yüksek değerden beyan edeyim, ileride yapılan mahsup açısından bir avantaj yakalayayım"** diyor. Bu yaklaşım doğru bir yaklaşım değil. Kanunda, nasıl, hangi değer üzerinden beyan edileceği, tespit edileceği açıkça belirlenmiş. Bu, diğer nedenlerle inceleme olmadıkça idarece incelenebilecek bir şey değildir. Gelir İdaresi onu alıp da, **"sen doğru mu beyan ettin yanlış mı?.."** Hayır, zaten inceleme yapılmayacağını söylüyoruz ama, diğer nedenlerle inceleme yapıldığında da, inceleme elemanı mahsup yaparken şartlara bakmak durumunda. Elbette ki, hangi değerle beyan edilmesi gerektiğini sorgularken, o iktisadi kıymetin gerçekten o değeri haiz olup olmadığına bakıyor. Baktığı zaman da, değer arasında farklılık gördüğü zaman, tabii ki, gerçek değer neyse onun üzerinden mahsubu yapıp işlemi yapması gerekiyor. Kalan kısım için...

NAZIM ANIL- Benim sorum o değil ama.

FEYYAZ YAZAR- Oraya geleceğim.

Kalan kısım için aynı şekilde reddiyat olacak mı, iade olacak mı? Hayır, öyle bir şey olmayacak, iade yok, mahsup yok. Kanun açık. Hiçbir şekilde reddiyat da yok, mahsup da yok. Doğru da değil. O zaman, sen istediğin gibi değerle, ben tespit yapayım ve ben sana geri

vereyim. Öyle bir yaklaşım olmaz. Sen onu rayiç bedelle değerlemekle mecbursun.

KOBİ birleşmelerinde sabit kıymet; burada da söyledim, kanunda sabit kıymet geçiyor ama, sabit kıymetin ne olduğunu bizim Vergi kanunları tanımlamıyor. Vergi Usul Kanununda, **"amortismana tabi iktisadi kıymet"** var, **"gayrimenkul"** gibi değerlenen kıymetler var. Biz de, burada kanun koyucu ne demiş olabilir dedik ve uygulamalardan hareketle, **"amortismana tabi iktisadi kıymet"** değerlendirmesi yaptık. Öyle yapınca da, o kapsama girmeyen birtakım iktisadi kıymetler dışında kalmış oldu.

Buyurun.

BİR KATILIMCI- ...

FEYYAZ YAZAR- Oradaki sıkıntı, vergi tekniğinde tanımı olmayan bir şeyin **"sabit kıymet"** olarak getirilmesi. Orada biz hakları da koyduk, ... şeyleri de koyduk.

Diğer sorunuz: **"İnceleme olmaksızın yapılan tarhiyatlarda mahsup mümkün mü değil mi?"**

İnceleme süreci olmaksızın yapılan tarhiyatlarda mahsubun yapılabilmesi söz konusu değil. Mahsubu yapacak olan kişi inceleme elemanı. Şartların varlığını da kontrol edecek olan inceleme elemanıdır. Örneğin takdir komisyonu bir şey takdir etti gönderdi, sonra tarhiyat yapıldı, bundan 5811 kapsamında yararlanılabilir mi? Şöyle olsaydı yararlanılabilirdi: Vergi dairesi müdürü takdir komisyonuna gönderdi, gelen bilgiyi aldı, bunu

rapora bağladı, mahsubu yaptı, inceledi, o zaman olur. Ama, direkt takdir komisyonunun kararına istinaden yapılan tarhiyatlarda bunun mahsubunun yapılması söz konusu değil. Daha sonra mahsubu yapılarak tarh edilen verginin daha sonra mahkemeye dava edilmesi sonucu herhangi bir durum ortaya çıkarsa, bu kanun kapsamında ödenen verginin hiçbir şekilde iadesi zaten yok.

PANEL BAŞKANI- Zaten baştan söyledin.

FEYYAZ YAZAR- Baştan da söyledim.

PANEL BAŞKANI- Son dört soru alacağım.

BİR KATILIMCI- Tapu müdürü...

FEYYAZ YAZAR- Biz Tapuyla yazışmayı yaptık, görüştük, onları tebliğe koyduk. Ancak, her şeyi çok fazla kontrol edebilmeniz mümkün değil. Bir Tapu müdürünün kendi şahsi düşüncesiyle işlemin sadece bir tarafını istisnaya tabi tutması doğru değil; burada istisna olan işlemin kendisi olup her iki taraf için harç istisnası uygulanacaktır. ... Bize başvurursanız, bildirirseniz biz gereken uyarıyı yaparız. Biz gereken bütün girişimleri yaptık...

PANEL BAŞKANI- Başvurmuşlar da, uyarı gitmemiş.

FEYYAZ YAZAR- Öyle mi?

Hangi tapu?

BİR KATILIMCI- ...

PANEL BAŞKANI- Sorulara devam edelim.

DİNÇER AYDEMİR- Benim yurtdışında bulunan nakit varlıklara ilişkin bir sorum var.

Kanun 2-c maddesi, **"bilgi değişiminde bulunan yabancı ülkeler"** diye bir ifade var. Tam emin değilim ama, bizim mesela İsviçre'yle vergi anlaşmamız yok veya olmayan bir ülkeyi düşünelim. Vergi anlaşması veya bilgi değişimi yapılmayan bir ülkede bulunan bir varlığı biz, buradaki metne girmediği için Türkiye'ye getiremeyecek miyiz veya bu kanundan yararlanamayacak mıyız?

FEYYAZ YAZAR- Elbette yararlanabilir. Tebliğimizde sıraladığımız belgeler temin edildiği durumlarda hangi ülkeden temin edildiğine bakılmaksızın yararlanma imkanı getirilmiştir. Bilgi değişimi anlaşmalarının iki yönü var. Ülke bazında değerlendirdiğimiz zaman; İsviçre daha önce, **"OECD kapsamında bilgi değişimi anlaşma yaklaşımını kabul ediyorum"** diye deklare etti ama, anlaşma yapılıp yapılmadığını, bilmiyorum.

İsviçreden getirilecek varlıklarla ilgili olarak Kanundan yararlanma konusunda bir engel olduğunu düşünmüyorum.

DİNÇER AYDEMİR- "...bulunan ülkedeki yetkili makamlardan onaylanmak üzere" diyor...

FEYYAZ YAZAR- İspatı bir şekilde yapmanız gerekiyor; yani o varlığın orada olduğunu bir şekilde ispatlamanız lazım, ispat edici vesikalarla bir şekilde ispat etmeniz lazım. **"Bilgi değişimi anlaşması yoksa (burada, ispat vesikası olarak kullandığımız başka bir sürü şeyler var) oradan herhangi bir varlığın getirilmesi mümkün değil"** demek doğru değil. İsviçre'de bir sürü banka var, noter var, sigorta şirketi aracı kurum

var. Banka kayıtları ya da Tapu kayıtları da kabul edilir; öyle engelleyici bir husus yok. Bazı ülkelerde, Tebliğde belirtilen vesikalarla ispatlanamayan varlıkların söz konusu olması durumunda ise bilgi değişimi anlaşması çerçevesinde temin edilecek belgeler ile fahri konsolosluk onayını bile kabul ettik. Belgeye sınırlandırıcı bir şekilde bakmamak lazım.

Burada şuna dikkat etmekte fayda var: Siz, yurtdışındaki varlığınızı, (bilgi değişimi kapsamında olsun ya da olmasın, neresi olursa olsun) Tebliğde belirtilen ispat edici bu vesikaların herhangi birisiyle ispatlayabilirsiniz.

DİNÇER AYDEMİR- Üstat bizim vesikamız yok, vesikaya ihtiyaç duyuyoruz.

FEYYAZ YAZAR- O zaman yapacak bir şey yok; ispat edici vesikalar gerekmektedir.

PANEL BAŞKANI- O zaman yararlanamaz.

Açık söyle.

FEYYAZ YAZAR- Olayı, ispat edici vesikadan hareketle değerlendirirsek yararlanamaz. **"Orada anlaşma yoksa otomatikman yararlanamaz"** diye bir şey yok.

PANEL BAŞKANI- Türkçesini söyleyeyim; tavsiye etmem. Yararlanamazsınız.

FEYYAZ YAZAR- Vesika yoksa, anlaşma da olsa, üstadın dediği gibi, bir anlamı yok.

PANEL BAŞKANI- Arkadaşlar, toplantıdan sonra, varlık barışı sorularınızla ilgili Feyyaz'ı salona kapatacağız, dumanı çıkana kadar burada kalsın.

Buyurun.

ADNAN DEDE (Mali Müşavir)- Benim, teşvik konusuyla ve 5811'le ilgili iki sorum var. Bir de küçük bir eleştirim var; değerli üstatlarım buradayken bunu da dikkate almalarını rica edeceğim.

Teşvikte KOBİ tanımı, 10 kişi ve aktif toplamıyla değerlendirilmiş. Ülkemizin bir gerçeği var. Küçük işletmeler, mesela "A" işletmesi 6 kişi, "B" işletmesi 8 kişi ve aktif toplamı da ölçünün altında; bunların birleşmesiyle ilgili herhangi bir düzenleme yok. Ben bunu eksiklik olarak eleştireceğim. İdaredeki değerli üstadımın bunu not almasını istirham edeceğim. Sizin de söylediğiniz gibi, sirkülerle vesaireyle genişletilebilir.

PANEL BAŞKANI- Bu olmaz, çünkü kanunda yazılı.

ADNAN DEDE- Talepler var anlamında.

PANEL BAŞKANI- Ben başka bir şey söyleyeyim. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yaptığı KOBİ tanımı (mikro işletme, küçük işletme, orta ölçekli işletme) varken Maliye kendine yeni bir şey getirdi. Tümüyle yanlış.

FEYYAZ YAZAR- Bir şey ekleyeceğim. Oradaki düzenleme, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yönetmelikte yaptığı tanımın kendisi; Maliyenin ona çok fazla bir katkısı olmadı. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yönetme-

liğinde öngördüğü KOBİ tanımı esas alınarak düzenleme yapıldı.

PANEL BAŞKANI- Hayır, Maliye olarak niye o kapsamın, tanımın dışına çıktınız; siz de onu söylüyorsunuz değil mi?

ADNAN DEDE- Evet.

PANEL BAŞKANI- Orada çok ciddi eksiğiniz oldu. 9 kişiyle, 8 kişiyle çalışan firmalar bir araya gelemiyor.

KOBİ birleşmesinin temel esprisi, vergi indirimi sağlamak değildi, o bonus yoluyla ölçek ekonomisini yakalamaktı; ama bunu anlayamadık. Üstelik, zaten 31 Aralık 2009 maalesef hayal.

ADNAN DEDE- Bir de efendim 5811'le ilgili küçük bir sorum olacak.

Toplumda şöyle bir yanlış anlaşılma var: 5811'le, biraz önceki üstadımın izah ettiği gibi, matrah arttırımı toplumda karıştırıldı ve bir beklenti içine girildi. Mükellef, yasa olarak, kendini bu konuda güvence altında hissetmiyor. Bunu tamamen vergi incelemesiyle bağdaştırdı, bunu bir vergi affı gibi algıladı; halbuki kanunun amacı o değil, yastık altındakini ekonomiye katmaktı. 3 aylık süre içerisinde bu konuda, yasayla ilgili tekrar bir açıklama, bir düzenleme yapılabilir mi? Feyyaz üstadımdan istirham edeceğim efendim.

Üstadım, cevabınızı vermeden önce bir şey daha söyleyeceğim, istirham edeceğim.

Tabii, bu, ülkeyi idare edenler tarafından bürokrasiye uygulatılan birtakım gerçekler ama, toplumda yaşayan-

ların da (örneğin uygulayıcıların, sivil toplum örgütlerinin) talepleri dikkate alınarak bu yasalar çıkarılırsa, toplumun gerçeklerine göre bir düzenleme yapılırsa ya da buna gayret edilirse çok daha iyi olur kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

FEYYAZ YAZAR- Teşekkürler.

İlk bölümle ilgili Recep üstadımız bir şey hatırlattı. O, Plan ve Bütçeye gönderilirken 0 ila 250 idi. Genel Kurulda o 10 kişilik KOBİ tanımı daha sonra değişti. Takdir edersiniz, yasalaşma süreci bizim dışımızdaki bir süreç, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirinde olan bir şey.

İkinci söylediğiniz, 5811'le ilgili, bunun farklı bir şekilde değerlendirilmesi hususunda da bizim çok fazla yapabileceğimiz bir şey yok.

Benim daha çok buradaki görevim, uygulamada bunun nasıl dikkate alınması gerektiği ve işlemlerin nasıl yorumlanacağı.

Bir ilave yapmak istiyorum. Bizim tebliğ çıktı ama, bize gelen mukteza taleplerinden ortaya ortak bir şey çıkaramadığımız için... Çok değişik, çok farklı özelge talepleri oluyor. Biz hepsine zaten cevap veriyoruz. Sirkü konusu edilebilecek ortak, kapsamlı bir şey yok...

PANEL BAŞKANI- Ama, özelgede verdiğiniz cevap özel bir cevap. Belki bana da yarar; niye genel cevap hâline getirmiyorsunuz?

FEYYAZ YAZAR- Üstat, o zaman tebliğ yapmamız lazım.

PANEL BAŞKANI- Yapın.

FEYYAZ YAZAR- Tebliğ yapılacak hususlar konusunda da, ortak bir düzenlemeyi gerektirecek bir şey oluşmadı.

PANEL BAŞKANI- Maliye Bakanlığı olarak bu konuda güçlü bir irade koymadınız. **"Buyurun beyan edin"** derseniz, -bunu keşke en başınızla paylaşsak, siyasi otorite dahil olmak üzere- bu konu Maliyenin teknik backgroundunun, teknik kadrosunun şeyine aykırıdır, bizim yetişme biçimimize aykırıdır; bizden bunu beklemek doğru değil. **"Biz"** derken, ben de o camianın mensubu olarak söylüyorum. Ama, Hükümetin böyle bir iradesi varsa, bu irade de hâkim bir iradeyse, o zaman da, üzüm yemek esas olmalı, bağcı dövmek değil. Hanımefendilerden çok özür dilerim; yarım hamilelik olmuyor. Bu iş ya öyle ya böyle, ya siyah ya beyaz olması lazım.

Buyurun.

CEMALETTİN TURAN (Yeminli Mali Müşavir)- Üstat, varlık barışı galiba varlık savaşına doğru kayıyor. Oradan biraz çıkmak için, teşvikle ilgili Feridun Bilgin Beye, Sayın Genel Müdüre bir sorum olacak.

Kararnamenin, 10 numaralı madde olan Teşviki Bedelli Şartlara Bağlı Yatırım Konuları bölümünde hizmetler sektörleriyle ilgili olarak şöyle bir düzenleme var: **"Altyapı yatırımları proje bazında değerlendirilerek, uygun görülenler teşvik belgesine bağlanabilir."** Bununla bağlantılı olarak birkaç sorum olacak. **"Altyapı**

yatırımları" denildiği zaman, bu kapsama giren yatırımlar hangileri olabilir? Özellikle özel sektör tarafından yürütülen elektrik enerjisi yatırımları bu kapsama dahil olur mu?

Bu kapsamda, Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülüp teşvik belgesine bağlanacak yatırımlara bütün teşvikler verilebilir mi, yoksa sadece o genel teşvik konuları dediğimiz Gümrük muafiyeti ve KDV indirimiyle sınırlı olarak mı teşvik verilebilir? Bu konuda bir çalışmanız var mı acaba?

Teşekkür ederim.

FERİDUN BİLGİN- Bölgesel yatırım konuları çok net bir şekilde her bir bölge için ilan edilmiş durumda; zaten onun dışına çıkmak mümkün değil. Büyük ölçekli yatırımlar da belirli. Bu bahsettiğimiz bölüm, bu liste daha ziyade genel teşvik sistemine ait uygulamalarla ilgili bir listemizdir. Buradan herhangi bir konuyu alıp bölgesele götürmemize imkân yok. Bölgesele gidebileceklerin neler olduğu da zaten bölgeselle ilgili hükümlerde var. Neler var? En altta her bir konuyu yazmışız, fakat alta, üstadın da teknik anlamda eleştiri olarak getirdiği bazı ilaveler yaptık, örneğin, Özel İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşumu, **"armatörlük hizmetlerinde şöyle, hava yolu hizmetlerinde böyle"** gibi konular. Orada bahsedilen konuların dışında herhangi bir konunun ne büyük projelere, ne bölgesele ilave edilmesine imkân yok.

Liman, baraj, yol, haberleşme, telekomünikasyon (altyapının ne olduğu malum) gibi konularla ilgili, genel

olarak zaten uygulamalarımızda neyin teşvik edileceği belli olmakla beraber, bazen ne tür yatırımla muhatap olacağınızı kestiremiyorsunuz. Dolayısıyla, orada projeye gitmek gerekiyor. Genel teşvik sisteminde, bazı konularda konuyu toptan reddetmek yahut kabul etmekten ziyade, proje bazında çalışmak zorunda da kalıyorsunuz; bu, oraya yapılan bir atıftır.

Buradan hareketle bir konuyu daha açıklamamda fayda var. Regülasyona tabi konularda (ne bölgeselde, ne büyük projelerde) bir ayrım yapmadık; çünkü, piyasasının regüle edildiği, çoğu defa maliyet bazlı fiyatlandırmanın yapıldığı ve rekabetin oluştuğu bu tür piyasalarda, özellikle kamu tarafından regüle edilen piyasalarda yeni yapılacak bir yatırımın eskiye göre veya daha sonra kurulacak olanların mevcuda göre avantajlı olduğu, piyasa üzerindeki fiyatlandırmaya doğrudan müdahil olduğu için, bu konuyu EPDK'yle ve Telekomünikasyon Kurumu gibi kurumlarla da paylaşarak, onların da görüşleri doğrultusunda, orada bir ayrım yapamıyoruz, yapmayacağız.

"Neden bu büyük proje kapsamında enerji yok" şeklindeki eleştiriyi siz de duyuyorsunuzdur. Bu tamamen piyasanın kendi yapısından kaynaklı bir olay. Enerji yatırımlarına, daha önceki yıllarda da olduğu gibi, sadece genel sistemden KDV istisnası ve Gümrük muafiyetini uygulayacağız, onun haricinde özel bir teşvik yok.

SERKAN ÖZYURT- Bildiğim kadarıyla, ar-ge ve çevre yatırımları da desteklenecek yatırımlar arasında

sayılmış. Bu konuyla ilgili iki tane sorum olacak: Birincisi, ar-ge indirimini Kurumlar Vergisi desteğiyle bir arada kullanmamız mümkün olabilecek mi? İkincisi de; herhangi bir şekilde Kurumlar Vergisi desteğinden faydalanacaksak, buradan elde edilen kazancı, bilhassa çevre yatırımlarıyla ilgili olarak nasıl tespit edeceğiz?

FERİDUN BİLGİN- Çok net söyleyeyim; bölgesel yatırımların içerisinde de, büyük projelerin içerisinde de ar-ge yok. Diğer kanunlardan kaynaklı vergisel ve SSK primine yönelik teşvikleri zaten ilgili kanunda olduğu için, ar-ge yatırımlarına yönelik burada ilave olarak sadece faiz desteğinden yararlanma olanağımız var. Yani KDV istisnası, Gümrük muafiyeti ve faiz desteği; diğerleri zaten bu sistemde, bizim teşvik sisteminde yok.

Vergisel ve SSK primine yönelik desteklerde ilgili kanundan yararlanacaksınız, ar-ge harcamasına yönelik makine ve teçhizat alımları için bizden sadece KDV istisnasından, Gümrük muafiyetinden ve eğer kredi kullanırsanız faiz desteğinden yararlanacaksınız. Bir kısmını oradan, bir kısmını bizden; yani iki defa yararlanma şeyi yok.

RECEP BIYIK- Kanunlara baktığımız zaman, bir istisna varsa, o istisnaya ilişkin giderlerin indirilemeyeceğine ilişkin bir düzenleme var; bu, tek önleyici düzenleme ve burada bir istisna da yok. Ar-ge indirimi bir istisna değil. İndirimli Kurumlar Vergisi oranı da sadece Kurumlar Vergisini indiriyor; yani yüzde 20 değil, yüzde 10 oluyor.

Teorik olarak belki hiç karşılaşmayacağız ama, bir ar-ge şirketinin kurulması, teşvik belgeli bir ar-ge yatırımı yapması ve her iki teşvikten de yararlanmayı düşünmesi çok uzak olasılık değil ve bana, hukuken de bir engel var gibi de gözükmüyor.

SERKAN ÖZYURT- Bu, otomotiv şirketlerinde söz konusu olacak. Yeni bir model geliştirdiğiniz zaman, yatırım hem yeni geliştirmeyi, ar-ge'yi kapsıyor, hem de alacağınız yeni makine ve teçhizatı kapsıyor, bir bütünü teşkil ediyor.

FERİDUN BİLGİN- Şöyle izah edeyim:

O ar-ge yatırımını kurmak için gerekli olan makine ve teçhizatları yurtiçinden yahut yurtdışından, KDV'den istisna edilmiş şekilde alacaksınız. İthal ise Gümrük muafiyeti alacaksınız. Bunların da bir bedeli oluşacak. Bunu, Ar-Ge Kanunundan kaynaklı bir şekilde, matrahtan düşebilirsiniz; bunda bir problem yok. İlave olarak ona ilişkin teşvik sisteminden, vergi indiriminden yararlanmanız söz konusu değil, çünkü vergi indiriminin uygulandığı ar-ge ve çevre yatırımı ne herhangi bir bölgede var, ne de büyük proje yatırımlarında var.

Teşvik sistemi olarak KDV istisnasıyla Gümrük muafiyetinden ve eğer kredi kullanırsanız faiz desteğinden yararlanırsınız ve onunla ilgili harcamaları, vergi açısından ilgili kanunu gereği, matrahtan düşebilirsiniz.

RECEP BIYIK- Sigorta primiyle ilgili açık yasal düzenlemeler var; orada mükerrer uygulama olanağı yok. Serkan Beyin verdiği örnekte, eğer yapacakları ar-ge

yatırımı, teşvik belgesi alabilecek bir yatırımsa, -ki olabilir, otomotivde de olabilir, birçok yerde de olabilir- ikisinden birden yararlanmayı önleyen bir şey yok. Arge indirimi, bir gider indirimi gibi. Giderlerle ilgili Kurumlar Vergisi Kanununda bir düzenleme var. Gider indirimi yapıyorsunuz, arkasından zarar mahsubunu ve diğer indirimleri yapıyorsunuz. Diğer indirimler, gider indiriminden farksız, matraha ulaşma aşamasında yapılan şeyler. Matraha ulaştıktan sonra, iş, hangi Kurumlar Vergisi oranını uygulayacağınıza kalıyor. Düşük oran mı yüksek oran mı, standart oran mı uygulayacağım? Eğer teşvik belgesine bağlanmış bir ar-ge yatırımıysa, düşük oranlı uygulamayı önleyen herhangi bir şey yok. Tabii bu durumda, vergi tasarrufu belki çok daha ileriki zamanlarda olacak, bir hayli ötelenecek ama, yine de yararlanmayı engelleyen bir şey yok.

FERİDUN BİLGİN- Karşı görüş olarak bir şey söyleyeyim. Şu anda bizden üç tane değişik teşvik belgesi çıkıyor. Tebliğ yayınlandıktan sonra, programdan kaynaklı 1 haftalık gecikmemiz oldu. Teşvik belgelerini düzenliyoruz.

Bir teşvik belgesi düzenlendiğinde, o teşvik belgesi kapsamında hangi teşviklerin hangi oranda uygulanacağı kayıtlı olacak. Hatta, genel teşvik sisteminden düzenlediğimiz belgelerin renkleri bile farklı.

Uygulamada kolaylık açısından bir liste hâlinde; bir yatırım için ne kadarlık bina inşaatı yapılacak, ne kadarlık arsa harcaması ve diğer yatırım harcamaları yapılacak, hangi makineler alınacak, hangisi KDV'den

yararlanacak hangisi yararlanmayacak şeklinde, şerhleri de içerecek bir teşvik belgesi düzenlenecek.

Ar-ge projeleriyle ve çevre yatırımlarıyla ilgili olarak düzenlediğimiz teşvik belgelerinde uygulayıcılar olarak sadece üç tane şey göreceksiniz; bunlar KDV istisnası, Gümrük muafiyeti, faiz desteği. Vergi indirimi diye bir teşvik olmayacak. Vergi indirimi yazdığımız bir şeyde, onun yatırıma katkı ve indirim oranlarını da yazacağız zaten. Global bir belge düzenlemiyoruz.

BİR KATILIMCI- ...

FERİDUN BİLGİN- Yok, ar-ge yatırımı; yani orada yatırımın konusu var.

Verdiğimiz belge, yatırımın tüm karakteristik değerlerini ihtiva eden bir belge, yani global bir belge değil.

RECEP BIYIK- Feridun Bey, Ar-ge indiriminden yararlanmamayı tercih edebilirler.

FERİDUN BİLGİN- Şöyle bir şeyde bulunabilirsiniz: Benim otomotiv tesisim var, şöyle test ve analiz cihazları alacağım. Bu, beyanla alakalı bir iş. Firma bunu bir ar-ge projesi şeklinde değil de... Bu, sadece bu tür firmalarda önümüze çıkacak bir iştir. Bu tür firmalardan bugüne kadar herhangi bir yanıltıcı ve yanlış beyan görmedik, bundan sonra da olacağına inanmıyorum.

BİR KATILIMCI- ...

FERİDUN BİLGİN- Yok, firma büyüdükçe devletleşiyor, topluma mal oluyor. Ar-ge adı altında düzenlenmişse imkânı yok.

PANEL BAŞKANI- ...diyor ki, **"sen ne dersen de, ben böyle..."**

FERİDUN BİLGİN- Şunu söyleyeyim: Bir belge eğer ar-ge diye alınmamışsa, o da bu sefer öbür taraftan yararlanmayacak demektir, oraya da gidemez.

PANEL BAŞKANI- Ben noktalıyorum.

Yıl 1986, Gelirlerde Daire Başkanıyım, İstanbul Ticaret Odasının salonunda (şimdi Üniversitenin salonu) bir toplantıda Vergi kanunlarını anlatıyoruz. Maliyeyi, gelirleri de temsilen ben varım. Toplantıda hocalar, bu işin ilgilileri vardı. Çok kalabalık, tarifsiz kalabalık, yani insanlar yerlerde oturuyor. Hangi kanun olduğunu hatırlamıyorum. Bana da dediler ki, **"herkes konuştuktan sonra sen de toparlar, Gelirleri, Maliyeyi temsilen değerlendirmeyi yaparsın."** Bir anlamda final sanatçıyım. Baktım ki, salonda bir garip yumuşama, gevşeme, uyuma var. Konuşma sırası bana gelince Oturum Başkanına (kim olduğunu şimdi hatırlamıyorum ama, rahmetli Halil Nadaroğlu Hoca olabilir) dedim ki; ben bu konuşmayı yapamayacağım (millet de hafif hafif uyandı), çünkü 5 tane olumsuz şart var, bir, Cuma, hafta sonu, iki, şimdiki gibi öğleden sonra, -bugün de şartlar benzemiyor değil, ha Cuma, ha Bayram arifesi, Ramazanın sonuna doğru geliyoruz- üç, gün sonu, dört, sıcak ve Ramazan, beş, konu vergi. Biz dedik ki, burada bir şeyi ayıklayalım, -burada o beş tane olumsuzluk yok- verginin yanına **"teşvik"**i koyalım da teşvik edelim ama, yine döndü dolaştı varlık barışına takıldı kaldı.

Uzun yıllar oralarda görev yapmış birisi olarak söylüyorum ki, İdareden gelen arkadaşlarımıza bu sorulardan me-

saj çıkmasını istiyorum. Nasıl olsa onlar da bir gün masanın bir tarafına geldiklerinde bu gerçeği anlayacaklar.

Dolayısıyla, spot çözümler ve temel yaklaşımlar göz ardı edilmemeli, spot çözümler daima öne çıkarılmalı. Maliye ve Hazine'nin bu son teşvik kararındaki bize yansıyan görünüşteki beraberliğinin bundan sonra da uygulamaya yansıması lazım. Yoksa, Recep'in dediği gibi, sabit kıymet, sabit varlık, şunlar bunlar gibi birtakım kavram kargaşasına yol açar ve bunlar ileride telafisi zor sorunlar yaratır.

Yine, yıl 1987, ücretlerle ilgili bir kanun çıkardık. Meclisten patır patır kanun çıkarıyoruz. Kanun çıktı, yayımlandı, üç gün sonra ağır bir eleştiri geldi. Dönemin Genel Müdürü de rahmetli Altan Tufan, -Kemal Kılıçdaroğlu da bu işe bakan Genel Müdür Yardımcısıbizi çağırıp **"kardeşim, kanunu yanlış çıkarmışsınız, bu niye böyle"** dedi. O kanunu çıkaran, bizim bünyemizde yazan daire başkanı arkadaşımız da, **"üstat, kanun koyucu bunu yaparken galiba böyle düşünmüştür"** deyince, üstat, bir küfretti, **"Allah'tan kork, kanun koyucunun günahını niye alıyorsun, 1 hafta önce bu kanunu sen yazdın"** dedi. Şimdi, KOBİ'lerde de kanun koyuculara, şunlara bunlara olayı ihale etmeyelim; gerçekten ayağımızın yere basması lazım.

Ilginize, desteğinize, katkınıza yürekten teşekkür. Hayırlı kandiller, hayırlı iftarlar.

Teşekkür ediyoruz.

*****